

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK XI. 137.

ALKOHOLSTATISTIKK

1951—1952

Alcohol Statistics 1951—1952

UTGITT AV
STATISTISK SENTRALBYRÅ

*Published by
The Central Bureau of Statistics of Norway*

OSLO
I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1953

Pris kr. 2.50 + oms.avgift.

Norges Offisielle Statistikk, rekke XI. (Official Statistics of Norway, series XI.)

Rekke XI.

Trykt 1952.

- Nr. 84. Økonomisk utsyn over året 1951. (*Aperçu de la situation économique.*)
- 85. Trafikkulykker 1949. (*Accidents de circulation.*)
- 86. Norges fiskerier 1950. (*Les pêcheries norvégiennes.*)
- 87. Jordbrukstellingen i Norge 20. juni 1949. III. De naturlige jordbruksområder. (*Recensement du 20 juin 1949. III. Les régions agricoles.*)
- 88. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1949. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 89. Folkemengdens bevegelse 1949. (*Mouvement de la population.*)
- 90. Norges jernbaner 1948—49. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 91. Forsikringsselskaper 1950. (*Sociétés d'assurances.*)
- 92. Lønnsstatistikk 1950. (*Statistique sur les salaires.*)
- 93. Telegrafverket 1950—51. (*Télégraphes et téléphones de l'Etat.*)
- 94. Meieribruket i Norge 1950. (*L'industrie laitière de la Norvège.*)
- 95. Skolestatistikk 1947—48. (*Instruction publique.*)
- 96. Kriminalstatistikk 1949 og 1950. (*Statistique de la criminalité.*)
- 97. Tendenser i den økonomiske utvikling. Våren 1952. (*Current economic trends.*)
- 98. Syketrygden 1949. (*Assurance-maladie nationale.*)
- 99. Folketellingen i Norge 3. desember 1946. V. Boligstatistikk. (*Recensement du 3 décembre 1946. V. Statistique d'habitation.*)
- 100. Norges postverk 1951. (*Statistique postale.*)
- 101. Norges industri 1950. (*Industrial Production Statistics.*)
- 102. Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. 1951. (*Municipal Debt and Cash Balance etc.*)
- 103. Jordbrukstellingen i Norge 20. juni 1949. IV. Oversikt. (*Recensement du 20 juin 1949. IV. Aperçu général.*)
- 104. Fiskeritellingen 1. oktober 1948. III. Oversikt over tellingsresultatene. (*Recensement des pêches maritimes le 1. octobre 1948. III. Aperçu des résultats du recensement.*)
- 105. Norges bergverksdrift 1950. (*Mines et usines.*)
- 106. Norges handel 1950. (*Commerce.*)
- 107. Ulykkestygdene for industriarbeidere m. v. 1949. (*Assurances de l'Etat contre les accidents pour les ouvriers industriels etc.*)
- 108. Jordbruksstatistikk 1951. (*Superficies agricoles et élevage du bétail. Récoltes etc.*)
- 109. Nasjonalregnskap 1930—1939 og 1946—1951. (*National Accounts.*)
- 110. Trafikkulykker 1950. (*Accidents de circulation.*)
- 111. Skolestatistikk 1948—49. (*Instruction publique.*)
- 112. Folkemengdens bevegelse 1950. (*Mouvement de la population.*)
- 113. Sosialstatistikkens historie i Norge gjennom 100 år (1850—1950). *The History of Social Statistics in Norway during 100 years.*
- 114. Sunnhetstilstanden og medisinalforholdene 1950. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 115. Sinnssykehusenes virksomhet 1950. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 116. Skattestatistikk 1950—51. (*Tax Statistics.*)
- 117. Norges elektrisitetsverker 1949. (*Electricity Plants.*)
- 118. Statistisk årbok 1952. (*Statistical Yearbook of Norway.*)

ALKOHOLSTATISTIKK

1951—1952

Alcohol Statistics 1951—1952

UTGITT AV
STATISTISK SENTRALBYRÅ

*Published by
The Central Bureau of Statistics of Norway*

OSLO
I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1953

- Alkoholstatistikk. I. Forbruk av brøndevin, vin og øl i Norge 1814 - 1909, se Norges Offisielle Statistikk, rekke V, nr. 124.
- Alkoholstatistikk. II. 1908 - 1911, se N.O.S., rekke V, nr. 199.
- Alkoholstatistikk. III. Drukkenskapsarrestasjoner 1896 - 1912, se N.O.S., rekke VI, nr. 63.
- Drukkenskapsforseelser 1913 - 1915, se N.O.S., rekke VI, nr. 78.
- Drukkenskapsforseelser 1916 - 1917, se N.O.S., rekke VI, nr. 143.
- Alkoholstatistikk 1918 - 1919, se N.O.S., rekke VI, nr. 190.
- Alkoholstatistikk 1920 - 1921, se N.O.S., rekke VII, nr. 62.
- Alkoholstatistikk 1922 - 1923, se N.O.S., rekke VII, nr. 129.
- Alkoholstatistikk 1924 - 1925, se N.O.S., rekke VII, nr. 196.
- Alkoholstatistikk 1926 - 1927, se N.O.S., rekke VIII, nr. 71.
- Alkoholstatistikk 1928 - 1929, se N.O.S., rekke VIII, nr. 124.
- Alkoholstatistikk 1946 med tilbakegående oversikter og tabeller, se N.O.S., rekke X, nr. 145.
- Alkoholstatistikk 1947 - 1948, se N.O.S., rekke X, nr. 192.
- Alkoholstatistikk 1949 - 1950, se N.O.S., rekke XI, nr. 66.
- Tabeller og oversikter over alkoholstatistikken for årene 1930 - 1945 er tatt inn i Statistiske Meddelelser 1931 - 1946.

F O R O R D.

Alkoholstatistikken for 1951 og 1952 er stort sett lagt opp på samme måte som statistikken for 1949 og 1950, men med en del forkortelser av de tilbakegående oversikter og med enkelte redaksjonelle endringer.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo 20. august 1953.

P e t t e r J a k o b B j e r v e .

Signy Arctander.

I N N H O L D.

	Side
I. Endringer i alkohollovgivningen og forvaltningen	9
II. Edruskapstilstanden i alminnelighet	10
III. Det lovlige alkoholforbruk, alkoholprisene, forbrukernes utgifter til alkohol og statens inntekter av alkoholomsetningen	11
IV. Forseelser mot rusdrikkloven	14
V. Drukkenskapsforseelser	17
VI. Rusdrikkbevillinger	24
VII. Den offentlige alkoholforsorg	29

T A B E L L E R:

Tabell	1. Alkoholforbruket, forbruk av sprit og brennevin, vin og øl pr. innbygger 1931 - 1952	34
"	2. Det lovlige alkoholforbruk 1939, 1951 og 1952	34
"	3. Anslått lovlig forbruk pr. innbygger av ren alkohol i 3 større landsdeler 1946 - 1952	35
"	4. Det lovlige alkoholforbruk i de enkelte måneder i 1951 og 1952	35
"	5. Tilvirking av brennevin, sprit og øl levert fra fabrikkene 1931 - 1952	36
"	6. Innførsel og utførsel av sprit, brennevin, vin og øl 1938 og 1946 - 1952	36
"	7. A/S Vinmonopolets salg 1931 - 1952	37
"	8. Forbrukernes utgifter (lovlig forbruk) til sprit, brennevin, vin og øl i 1938 - 1952	38
"	9. Gjennomsnittspriser på brennevin, vin og øl 1938 - 1952	38
"	10. Statens alkoholinntekter 1939 og 1950 - 1952	39
"	11. Statens alkoholinntekter 1938 - 1952	39
"	12. Straffelte for de forskjellige slags rusdrikklovforseelser 1938 - 1952	40
"	13. Straffelte for ulovlig omgang med denaturert sprit, ulovlig kjøp, salg m.v. av sprit og brennevin, og ulovlig fortøring av medbrakt sprit og brennevin i de større landsdeler og fylkene 1950 - 1952	41
"	14. Straffelte for hjemmebrenning, ulovlige drikkelag og ulovlig innførsel i de større landsdeler og fylkene 1950 - 1952 ...	42
"	15. Drukkenskapsforseelser i de enkelte byer og bygder fylkesvis for 2-måneders perioder 1951 - 1952	43

Tabell 16.	Drukkenskapsforseelser i de enkelte byer og i bygdene fylkesvis 1951 - 1952, arrestasjoner, innenbys (-bygds) boende, utenbys (-bygds) boende, menn og kvinner	45
"	17. Drukkenskapsforseelser i de enkelte byer 1947 - 1952	47
"	18. Drukkenskapsforseelser i bygdene fylkesvis 1947 - 1952	49
"	19. Drukkenskapsforseelser (alle) i byene og bygdene i hver måned 1938 - 1939 og 1949 - 1952	49
"	20. Drukkenskapsforseelser og forseelser pr. 1000 innbyggere 1938 - 1952	50
"	21. Drukkenskapsforseelser begått av personer bosatt utenfor kommunen i 1948 - 1952	50
"	22. Drukkenskapsforseelser begått av kvinner i prosent av alle forseelser i 1938 - 1939 og 1946 - 1952	50
"	23. Drukkenskapsforseelser i byer og bygder, de største byer og i bygrupper for 2-måneders perioder i 1938 - 1939 og 1947 - 1952	51
"	24. Salgs- og skjenkesteder for brennevin, vin og øl i 1951 og 1952	52
"	25. Tallet på byer med bevillinger til handel med ulike slag rusdrikk i 1939, 1951 og 1952	52
"	26. Herredene fordelt etter den viktigste slags lokalhandel 1939, 1951 og 1952	53
"	27. Herreder med og uten rusdrikkbevilling fordelt fylkesvis 1939 og 1952	53
"	28. Dødsfall på grunn av alkoholisme og på grunn av leverkirrose 1939 - 1951	53

CONTENTS.

I. Changes in the alcoholic legislation and administration	Page 9
II. General survey on the misuse of alcohol	10
III. Legal consumption of alcohol, alcohol prices, consumers' expenditures on alcohol and state income from sale of alcohol	11
IV. Illegal distillation, smuggling, illegal sale etc. of spirits	14
V. Drunkenness	17
VI. Licences for alcoholic beverages	24
VII. State expenditures for treatment of alcoholics etc.	29

TABLES:

Table 1. Alcohol consumption, consumption of spirits, wines and beer per capita 1931 - 1952	34
" 2. Legal consumption of alcoholic beverages 1939, 1951 and 1952.	34
" 3. Estimated legal consumption of pure alcohol per capita in 3 principal parts of the country 1946 - 1952	35
" 4. Legal consumption of alcoholic beverages in the various months in 1951 and 1952	35
" 5. Production of spirits and beer delivered from distilleries and breweries 1931 - 1952	36
" 6. Imports and exports of spirits, wines, and beer 1938 and 1946 - 1952	36
" 7. Wine monopoly sales 1931 - 1952	37
" 8. Consumers' expenditures (legal consumption) on spirits, wines, and beer in 1938 - 1952	38
" 9. Average prices of spirits, wines, and beer 1938 - 1952	38
" 10. State income from alcoholic beverages 1939 and 1950 - 1952 ..	39
" 11. State income from alcoholic beverages 1938 - 1952	39
" 12. Number of persons penalized for illegal distillation, smuggling, illegal sale etc. of spirits 1938 - 1952	40
" 13. Number of persons penalized for illegal use of denatured alcohol, illegal purchase, sale etc. of spirits, and illegal consumption in restaurants etc. of own spirits in the principal parts of the country and the counties 1950 - 1952	41
" 14. Number of persons penalized for illegal distillation, illegal computation, and smuggling in the principal parts of the country and the counties 1950 - 1952	42
" 15. Drunkenness in the various towns and rural districts, by counties in periods of 2 months 1951 - 1952	43

	Page
Table 16. Drunkenness in the various towns and in the rural districts, by counties 1951 - 1952, arrests, residents and non-residents males and females	45
" 17. Drunkenness in the various towns 1947 - 1952	47
" 18. Drunkenness in the rural districts by counties 1947 - 1952 ...	49
" 19. Drunkenness (total) in towns and rural districts in each month 1938 - 1939 and 1949 - 1952	49
" 20. Drunkenness and misdemeanour per 1,000 population 1938 - 1952	50
" 21. Offences of drunkenness committed by persons living outside the municipality in 1948 - 1952	50
" 22. Offences of drunkenness committed by women in per cent of all offences in 1938 - 1939 and 1946 - 1952	50
" 23. Drunkenness in towns and rural districts, in the principal cities, and in town groups in periods of 2 months in 1938 - 1939 and 1947 - 1952	51
" 24. Selling and serving of spirits, wines, and beer in 1951 and 1952	52
" 25. Number of towns with licences for dealing in different kinds of alcoholic beverages in 1939, 1951 and 1952	52
" 26. Rural municipalities, classified by the most important local trade 1939, 1951, and 1952	53
" 27. Rural municipalities with or without licences for alcoholic beverages, by counties 1939 and 1952	53
" 28. Deaths caused by alcoholism, and deaths caused by cirrhosis of liver 1939 - 1951	53

I. ENDRINGER I ALKOHOLLOVGIVNINGEN OG FORVALTNINGEN.

I løpet av årene 1951 og 1952 har det vært en del endringer i alkohollovgivningen og de forskjellige forvaltningsbestemmelser om disse forhold. Det er bare få av disse endringer som får noen virkning på alkoholstatistikken, men en skal likevel gi en oversikt over dem.

Lov nr. 2 av 18. juli 1952 ga nærmere bestemmelser om hvorledes Vinmonopolets avgift for terminene 1951 - 52 skulle brukes. Lov nr. 5 av 14. mars 1952 forlenget gyldigheten av loven av 27. desember 1945 om tillatelse til å bruke brennevin fra industribrennerier til tilvirkning av drikkebrennevin.

Av forvaltningsbestemmelser kan nevnes kgl. res. av 27. april 1951 som bestemte dagen for brennevinsavstemninger i 1951 til 22. oktober. Kgl. res. av 21. november 1952 ga midlertidige forskrifter om kontroll med salg av sprit til tilvirkere av hårvann, andre spritholdige kosmetika og alkoholholdige essenser og om kontroll med salg av slike.

Det er gjennomført en del forandringer i beskatningen av alkoholvarene. Ved kunngjøring av 6. april 1951 ble den alminnelige omsetningsavgift satt opp fra 6 1/4 til 10 prosent. Dette fikk bare betydning for ølet da avgiften for brennevin, vin og fruktvin allerede var 10 prosent. Ved kunngjøring av 6. juni 1952 om avgift til statskassen på skjenking av øl på bevertningssteder for terminen 1952 - 53 ble denne avgift satt ned fra 20 til 16 2/3 prosent. Beregningsgrunnlaget ble imidlertid endret slik at skjenkeavgiften pr. liter øl stort sett ble uforandret. Ved kunngjøring av 20. juni 1952 ble krisetilleggsavgiften sløyfet og tilvirkingsavgiften ble i skattekasse I satt ned fra 35 til 30 øre, i klasse II og III satt opp fra henholdsvis 50 til 97 øre og 70 øre til kr. 1.60. Krisetilleggsavgiften utgjorde henholdsvis 28, 52 og 92 øre pr. liter. Denne endringen i avgiftsbestemmelsene førte ikke til at avgiftene til staten på tilvirkning, salg og skjenking av øl ble mindre. Omsetningsavgiften pr. l øl steg nemlig som en følge av endringen. Krisetilleggsavgiften var ikke inkludert i beregningsgrunnlaget for omsetningsavgiften, det er imidlertid tilvirkingsavgiften. Økingen i satsene for denne i skattekasse II og III medførte en ikke uvesentlig øking i omsetningsavgiften på øl.

II. EDRUSKAPSTILSTANDEN I ALMINNELIGHET.

De første etterkrigsår var preget av stor vareknapphet. En forholdsvis stor del av privatforbruket gikk da til alkoholvarer. I årene 1946 - 48 var forbrukernes utgifter til alkohol i prosent av det totale privatforbruk 6.6 - 6.8. Senere er prosenten sunket, den var i 1952 kommet ned i 5.1 mot tilsvarende i de 2 siste førkrigsår 4.7. Ser en bort fra den ubetydelige stigning i alkoholforbruket i 1949 var det stadig nedgang fra 1946 til 1951, men litt stigning i 1952.

Alkoholforbruket i liter pr. innbygger var 2.41 i 1946, 2.08 i 1951 og 2.12 i 1952. I de to siste årene før krigen var det 2.17 og 2.20. Men forbrukernes totale utgifter til alkohol viser med en mindre avbrytelse i 1949 og 1950 stadig stigning.

Drukkenskapsforseelsene pr. 1 000 innbyggere viser en liknende bevegelse som alkoholforbruket, 12.7 i 1938, 12.8 i 1939, 13.6 i 1946, 9.6 i 1951 og 10.1 i 1952. Fra 1951 til 1952 steg drukkenskapsforseelsene 6.6 prosent og det lovlige alkoholforbruk 2.8 prosent. Denne forskjell i bevegelsen kan muligens tyde på at tilgangen på ulovlig vare har økt.

Tabell a. Alkoholforbruk, drukkenskapsforseelser og samlet privatforbruk 1938, 1939, 1946 - 1952.

	Lovlig alkoholforbruk ¹				Drukkenskaps- forseelser		Totalt privat- forbruk ² Mill kr.	Forbruk- ernes alkohol utgifter i pro- sent av privat- forbruk
	Mengde		Forbrukerutg.					
	I alt ren alokohol 1000 l	Liter pr. inn- bygger	I alt Mill.kr.	Kr. pr. inn- bygger	I alt	Pr. 1000 inn- byggere		
1938 ..	6 377	2.17	180.8	62	37 362	12.7	3 827	4.7
1939 ..	6 490	2.20	196.0	66	37 844	12.8	4 131	4.7
1946 ..	7 515	2.41	446.8	143	42 515	13.6	6 816	6.6
1947 ..	7 444	2.35	553.4	175	39 421	12.5	8 087	6.8
1948 ..	7 302	2.28	571.1	179	40 907	12.8	8 396	6.8
1949 ..	7 396	2.29	564.3	175	37 831	11.7	9 073	6.2
1950 ..	7 080	2.17	561.3	172	32 764	10.0	10 296	5.5
1951 ..	6 855	2.08	602.4	183	31 648	9.6	311 411	5.3
1952 ..	7 045	2.12	643.4	193	33 728	10.1	312 597	5.1

¹ Forbruk av hjemmelaget vin og øl som det ikke foreligger oppgaver over, er ikke med. ² Ifølge Nasjonalregnskap N.O.S. XI, 109, side 44-45. ³ Foreløpige tall.

III. DET LOVLIGE ALKOHOLFØRBRUK, ALKOHOLPRISENE, FORBRUKERNES UTGIFTER TIL ALKOHOL OG STATENS INNTEKTER AV ALKOHOLOMSETNINGEN.

Forbruket av de enkelte varesorter. Det samlede forbruk av alkohol regnet i 1 000 liter sank fra 7 080 i 1950 til 6 855 i 1951 og steg til 7 045 i 1952. Bevegelsen i forbruket av de forskjellige slag alkohol framgår av tabell b.

Tabell b. Forbruket av sprit og brennevin, vin og øl 1950,
1951 og 1952 i 1 000 liter.

	Sprit og brennevin			Vin			Øl		
	1950	1951	1952	1950	1951	1952	1950	1951	1952
Varemengde	9 807	8 518	8 729	3 053	3 628	3 904	59 215	63 317	65 549
Alkoholmengde:									
Hele året	3 975	3 467	3 541	487	578	626	2 618	2 810	2 878
Jan.-feb.	566	441	489	59	73	81	281	317	348
Mars-april	730	556	583	76	92	97	413	431	467
Mai-juni	719	575	597	94	107	117	570	584	585
Juli-aug.	733	597	622	85	105	116	554	588	614
Sept.-okt.	559	542	533	76	88	97	384	430	429
Nov.-des.	668	756	717	97	113	118	416	460	435
Endringsprosent fra foregående dobbelttend.									
Jan.-feb.	÷ 39.6	÷ 34.0	÷ 35.3	÷ 33.7	÷ 24.7	÷ 28.3	÷ 29.4	÷ 23.8	÷ 24.3
Mars-april	+ 29.0	+ 26.1	+ 19.2	+ 28.8	+ 26.0	+ 19.8	+ 47.0	+ 36.0	+ 34.2
Mai-juni	÷ 1.5	+ 3.4	+ 2.4	+ 23.7	+ 16.3	+ 20.6	+ 38.0	+ 35.5	+ 25.3
Juli-aug.	+ 1.9	+ 3.8	+ 4.2	÷ 9.6	÷ 1.9	÷ 0.9	÷ 2.8	+ 0.7	+ 5.0
Sept.-okt.	÷ 23.7	÷ 9.2	÷ 14.3	÷ 10.6	÷ 16.2	÷ 16.4	÷ 30.7	÷ 26.9	÷ 30.1
Nov.-des.	+ 19.5	+ 39.5	+ 34.5	+ 27.6	+ 28.4	+ 21.6	+ 8.3	+ 7.0	+ 1.4

Forbruket av brennevin gikk ned fra 1950 til 1951 og steg igjen i 1952, men ikke på langt nær til nivået for 1950. Forbruket av vin og øl steg særlig fra 1950 til 1951. Sammenliknet med de siste to år før krigen ligger brennevinsforbruket pr. innbygger nå litt lavere. (Se tabell 1.) På tross av stigningen i vinforbruket i de senere år ligger det omregnet til ren alkohol pr. innbygger bare på vel halvparten av hva det var i toppårene før krigen - 1937 og 1938. Ølforbruket ligger derimot høyere enn før krigen. I 1938, som var et toppår, hadde en et ølforbruk av 17.1 liter vare pr. innbygger mot 19.7 i 1952. Regnet etter alkoholmengden var ølforbruket 0.81 liter ren alkohol pr. innbygger i 1938 mot 0.87 i 1952. Forskjellen i ølforbruket i 1938 og 1952 er mindre regnet i alkoholliter enn i vareliter, det ble med andre ord konsumert relativt mer sterkere øl i 1938 enn i 1952.

Vil en se nærmere på bevegelsen innenfor hvert år, bør en ta hensyn til sesongvirkningene. Det vanlige er at brennevinsforbruket går sterkt ned i januar - februar og igjen sterkt opp i mars - april (påsketrafikken). Bevegelsen mai - juni og juli - august kan være noe variabel, men i september -

oktober er det som regel atskillig nedgang og i november - desember stor oppgang (juletrafikken). Det synes etter tallene for 1951 og 1952 som om det er blitt en tydeligere stigning i forbruket mot ferien. Denne tendens har gjennomgående gjort seg gjeldende i etterkrigsårene. Stigningen november - desember svarer omtrent til den tilsvarende i 1948 og 1949, men skiller seg meget fra 1950, som var sterkt påvirket av prisforhøyelsene i september 1950. Forbruket av sprit og brennevin var mindre i september - oktober og november - desember 1952 enn i de samme måneder i 1951. Vinforbruket har en liknende bevegelse i året som brennevinforbruket når en unntar at det viser en langt mer utpreget stigning fra mars - april til mai - juni. Nedgangen etter sommerferien er noe uregelmessig, men større i 1951 og 1952 enn i de foregående år. Ølforbruket viser en utpreget stigning i vår- og sommermånedene, sterkt fall om høsten og forholdsvis liten stigning mot jul. Det kan forekomme forskyvninger som følge av variasjoner i værforholdene i de forskjellige år. I 1952 var stigningen til november - desember minimal i forhold til 1950 og 1951. Tallene for alle tre varesorter viser en mindre stigning fra september - oktober til november - desember 1952 enn i de tilsvarende måneder året før - 25 pct. mot 20 pct. - hvilket tyder på nedgang i forbruket høsten 1952 når en ser bort fra sesongbevegelsen.

Forbruket i de enkelte landsdeler (se tabell 3) viser ikke i de siste år noen bevegelse som skiller seg fra totalforbruket. Det er gjennomgående stigning fra 1951 til 1952. Det er også i de forskjellige landsdeler øking i vin- og ølforbruket unntatt i Bergensområdet som har litt fall i ølforbruket fra 1951 til 1952. Totalforbruket pr. innbygger var 2.12 liter i 1952 og 2.41 i 1946. En jamføring av landsdelenes tall viser imidlertid at styrken i nedgangen har vært forskjellig. I Oslo salgsområde var det en nedgang fra 3.21 i 1946 til 2.84 liter pr. innbygger i 1952, i Bergensområdet en nedgang fra 1.57 til 1.55 og i Trondheimsområdet fra 1.39 til 1.15 liter pr. innbygger. Den ubetydelige nedgang i Bergens salgsområde henger antakelig sammen med at Stavanger fikk brennevinssalg i 1947.

Alkoholprisene (se tabell 9). Brennevinprisene gikk sterkt opp i 1950 på grunn av prisforhøyelsen i september. Denne fikk først sin hele virkning på gjennomsnittsprisen for 1951. Gjennomsnittsprisen i kr. pr. vareliter var:

1950	kr. 31.07
1951	" 35.72
1952	" 36.78.

Stigningen i gjennomsnittsprisen 1952 kommer vesentlig av at forbrukerne er gått over til å bruke dyrere varesorter. Det er solgt mindre sprit og mer utenlandsk og forskåret brennevin - se tabell 7. For 1950 til 1952 viser det totale brennevinssalg følgende relative fordeling:

Tabell c. Salget av brennevin fordelt etter arten.

År	I alt	Sprit 45 pct.	Annet innenlandsk brennevin	Forskåret brennevin	Utenlandsk brennevin
1950	100	18.3	40.7	31.5	9.5
1951	100	18.7	43.9	28.5	8.9
1952	100	14.6	43.9	30.8	10.7

Gjennomsnittsprisen på vin gikk ned i 1951, men steg litt i 1952.

I april 1951 gikk ølprisene opp på grunn av forhøyelsen av den alminnelige omsetningsavgift. Delvis som følge av dette gikk gjennomsnittsprisen for øl opp fra 1950 til 1951. Men stigningen skyldes også at det ble omsatt mindre landsøl og mer sterkt øl i 1951. Gjennomsnittsprisen steg også i 1952. Det var i 1952 større omsetning av bayer og pils, men mindre av eksportøl. Prisene steg på det sterkeste øl i juli 1952 da avgiftene og avgiftssystemet ble endret. Bryggerienes utsalgspriser pr. liter steg for øl i skatteklasser II 1. juli 1952 fra kr. 2.08 til 2.17 og i skatteklasser III fra kr. 2.86 til 2.98. Tabell d viser forandringene i forbrukets sammensetning 1950 - 1952.

Tabell d. Ølforbruket i tusen liter.

Forbrukets art	1950	1951	1952	1950	1951	1952
	Absolutte tall			Relative tall		
Landsøl	2 502	2 272	2 270	4.2	3.6	3.5
Bayer og pils ..	36 242	38 870	41 663	61.2	61.4	63.5
Eksportøl	20 471	22 175	21 616	34.6	35.0	33.0
Tilsammen	59 215	63 317	65 549	100.0	100.0	100.0

Forbrukernes utgifter til alkohol (tabell 8). I 1951 og 1952 steg utgiftene med 41 millioner hvert år. Utgiftene til brennevin gikk ned i 1951, i samsvar med nedgangen i forbruket, men i 1952 var det en øking på 16.7 millioner. Utgiftene til vin gikk sterkt opp både i 1951 og 1952, til øl særlig i 1951. Den relative fordeling av utgiftene til de forskjellige alkoholsorter var i 1950 til 1952:

Tabell e. Utgiftene til alkohol. Relative tall.

	I alt	Brennevin	Vin	Øl
1950 .	100.0	54.3	15.9	29.8
1951 .	100.0	50.5	17.3	32.2
1952 .	100.0	49.9	17.7	32.4

Statens inntekter av alkoholomsetningen (tabell 10 og 11). Inntektene av alkoholomsetningen steg med vel 20 millioner kr. i hvert av årene 1951 og 1952. Da brennevinsforbruket gikk sterkt ned i 1951, førte ikke avgiftsøkningen 25. september 1950 til noen særlig stor stigning i statens inntekter. Inntektene på Vinmonopolets varer gikk opp med 6.2 millioner i 1951, men i 1952 var stigningen 17.1 millioner. Statsinntektene av ølet var i 1951 14.2 millioner mer enn året før, men i 1952 var stigningen bare 2.9 millioner. Av utgiftene til øl går vel 50 prosent til staten, men av Vinmonopolets varer over 80 prosent. For alle varer under ett var statens inntekter i 1950 76 prosent av forbrukernes utgifter, i 1951 74 og i 1952 73. Statens inntekter av ølomsetningen var gått litt ned fra 1951 til 1952 fordi det ble omsatt mindre eksportøl i 1952.

IV. FORSEELSER MOT RUSDRIKKLOVEN.

Tallet på forseelser¹ mot rusdrikkløvgivningen viser totalt sett følgende utvikling:

Tabell f. Alle forseelser.

	Riket	Bygder	Byer
1938	4 340	2 762	1 578
1939	4 659	2 957	1 702
1944	² 4 002	894	3 108
1950	2 300	625	1 675
1951	2 190	736	1 454
1952	2 289	779	1 510

I tabell 12 finnes tallene for de enkelte forseelser og i tabell 13 og 14 de viktigste grupper av forseelser i de større landsdeler og i fylkene for årene 1950 til 1952.

Det var i hele riket nedgang i tallet på forseelser fra 1950 til 1951, men påny stigning i 1952. I bygdene steg forseelsestallet jamt i 1951 og 1952. I forhold til før krigen var tallene i byene lite forandret, men i bygdene var de falt sterkt. Dette henger sammen med at tallene for hjemmebrenning i 1938 og 1939 i bygdene var over 1 000 mot 142 i 1951 og 212 i

¹ En person straffet for flere slags forseelser under ett blir regnet med under alle disse. Men en tar ikke hensyn til om han blir straffet for flere forseelser av samme slag.

² Antakelig på grunn av brennevinsrasjoneringen var det i byene 2 310 straffelte for ulovlig omgang med denaturert sprit mot henimot 400 i 1951 og 1952.

1952, men i byene i de samme år 75, 67 og 54 og 97. I tabell g er gitt en oversikt over de forskjellige forseelser i 1950 til 1952.

Tabell g. Forseelser mot rusdrikkloven.

Forseelsens art	1 9 5 0			1 9 5 1			1 9 5 2		
	Riket	Rygder	Ryer	Riket	Rygder	Ryer	Riket	Rygder	Ryer
Hjemmebrenning	131	78	53	196	142	54	309	212	97
Smugling	147	18	129	259	38	221	389	104	285
Ulovlig kjøp, salg m.v.	731	177	554	493	164	329	366	122	244
Ulovlig omgang med denaturert sprit	502	175	327	603	208	395	592	179	413
Ulovlige drikkelag	543	42	501	384	60	324	412	48	364
Ulovlig fortøring av medbrakt brennevin	116	45	71	136	51	85	106	33	73
Ulovlig skjenking m.v.	125	86	39	112	68	44	103	77	26
Andre forseelser	5	4	1	7	5	2	12	4	8
I alt	2 300	625	1 675	2 190	736	1 454	2 289	779	1 510
Uten gruppen ulovlige drikkelag	1 757	583	1 174	1 806	676	1 130	1 877	731	1 146

Av de største gruppene viser ulovlig kjøp og salg av sprit, brennevin, vin, øl, sats og essenser atskillig nedgang siden 1950. Ulovlig omgang med denaturert sprit steg fra 1950 til 1951, men var fra 1951 til 1952 omtrent uforandret. Antall straffelte for ulovlige drikkelag gikk sterkt tilbake fra 1950 til 1951, men økte litt igjen i 1952. Tallene for denne gruppen er imidlertid nokså tilfeldige¹. Holder en denne gruppen utenfor (se siste linje i tabell g) viser tallene for riket og for bygdene jamn stigning fra 1950 til 1952, og for byene blir tallene da temmelig uforandret i de tre år. Forseelsene hjemmebrenning og smugling viser stor stigning, hjemmebrenning særlig i bygdene, smugling i byene. For smugling er tallene kommet høyt over førkrignivået.

Tabell h viser bevegelsen for de største grupper av forseelser i de større landsdeler.

Tallene kan ikke gi noe helt pålitelig bilde av den ulovlige virksomhet. De kan være påvirket av forhold som f.eks. en mer effektiv kontroll, forskjellig framgangsmåte ved forfølgningen av enkelte forseelser eller av tilfældigheter. Hvor det har vært en påfallende stor oppgang i tallene for en eller flere grupper, har Byrådet derfor innhentet uttalelser fra politiet om årsakene. Det var 12 politimestere som mente det var tilfeldige årsaker, 11 nevnte de høye brennevin priser og 11 skjerpet eller mer effektiv kontroll. Særskilt om hjemmebrenningsforseelsene nevnte 4 opphevingen av sukkerrasjoneringen og 3 den økte adgang til sukkerimport fra Sverige, men noen

¹ Se Alkoholstatistikk 1947 - 48 side 9.

Tabell h. Forseelser i de større landsdeler.

Forseelsenes art		Eggen om Oslo- fjorden	Opp- landene	Tele- mark	Sør-vest Norge	Møre og Trønde- lag	Nord- Norge
Hjemmebrenning	1950	52	20	6	7	17	29
	1951	72	26	8	4	22	64
	1952	118	58	17	15	29	72
Smugling m.v.	1950	48	-	3	66	1	29
	1951	60	7	11	119	20	48
	1952	108	2	18	120	13	128
Ulovlig omgang med denaturert sprit	1950	192	43	26	87	106	48
	1951	232	32	48	103	108	80
	1952	227	45	48	71	92	109
Ulovlige drikkelag	1950	413	7	12	65	34	12
	1951	239	8	1	107	9	20
	1952	232	9	39	88	16	28
Ulovlig kjøp, salg m.v. av sprit og brennevin	1950	306	19	4	157	87	47
	1951	133	8	5	136	72	34
	1952	80	12	7	103	50	26

direkte sammenheng etter tidspunktene for forandringene i disse forhold mente man ikke å kunne peke på. De høyeste tall for hjemmebrenningsforseelser viser i 1952 egnen om Oslofjorden, Nord-Norge og Opplandene. I egnen om Oslofjorden og på Opplandene har det også vært størst absolutt stigning i tallene fra 1951 til 1952. Tallet for smugling var høyest i Sør-vest Norge og Nord-Norge hvor stigningen var påfallende stor siste år. Politimesteren i Narvik mener årsakene ligger i det store tallet på skipsanløp. I Stavanger var det stor stigning i smuglingsforseelser fra 1950 til 1951, men nedgang i 1952. I byene viser tallet på straffelte for ulovlig omgang med denaturert sprit en del stigning i 1951 og 1952. Denne stigning var særlig sterk i byene i Nord-Norge hvor tallet gikk opp fra 22 i 1950 til 48 i 1951 og 76 i 1952. Som nevnt er tallene for ulovlige drikkelag antakelig nokså usikre. Det er særlig tallene for Sør-vest Norge og Telemark som viser stigning, mens tallene for egnen om Oslofjorden og særlig Oslo viser nedgang. Politiet i Stavanger og Arendal antar at grunnen er skjerpet kontroll, mens politiet i Telemark ikke kunne oppgi noen bestemt grunn. Oslo politi uttaler at det er tvilsomt om den store nedgang er reel, da politiets praksis kan være nokså forskjellig når det gjelder å bruke rusdrikkelovens § 65 ved siden av løsgjengerloven.

V. DRUKKENSKAPSFORSEELSER.

Tall til belysning av drukkenskapsforseelsene i 1951, 1952 og en del tidligere år er stilt sammen i tabellene 15 - 23. De gir opplysninger om drukkenskapsforseelsene i de enkelte byene, fylkesvise oppgaver over forseelsene i bygdene, oppgaver over hvorledes forseelsene fordeler seg på innenbys(bygds)- og utenbys(bygds)-boende og på menn og kvinner, tallet på arrestasjoner m.v. En del hovedtall for drukkenskapsforseelsene er satt opp i tabell i.

Tabell i. Drukkenkapsforseelser i de enkelte hovedlandsdeler 1946 - 1952.

	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952
Riket	42 515	39 421	40 907	37 831	32 764	31 648	33 728
Bygder	4 455	4 583	4 520	4 302	4 290	3 743	3 765
Byer	38 060	34 838	36 387	33 529	28 474	27 905	29 963
A. Byer med lovlig brennevinshandel 1952 .	33 561	30 013	31 545	28 695	24 112	23 786	25 733
Oslo	15 233	15 276	17 101	14 766	12 009	12 504	13 730
Andre byer ,.....	18 328	14 737	14 444	13 929	12 103	11 282	12 003
B. Byer uten lovlig brennevinshandel 1952 .	4 499	4 825	4 842	4 834	4 362	4 119	4 230

Siden 1946 har tallet på drukkenskapsforseelser i hele riket stort sett gått nedover. Tallet for 1948 viser at en det året hadde en forbigående svak øking. Det går også fram av tabellen at forseelsestallet for 1952 er litt høyere enn det for året før. Nedgangen fra 1946 til 1952 var 20.7 pct. eller gjennomsnittlig 3.4 pct. pr. år. Nedgangen i de 4 siste årene var 17.5 pct. eller 4.4 pct. pr. år. Nedgangen i det totale lovlige alkoholforbruk er langt mindre, bare 6.3 pct. (gj. sn. 1.0 pr. år) siden 1946 og 3.5 pct. (0.9 pr. år) siden 1948. Men forbruket av brennevin er gått ned med hele 37 pct. (6.2 pr. år) siden 1946 og 32 pct. (8 pct. pr. år) siden 1948.

Tallene for bygdene viser stigning fra 1946 til 1947, ellers fall så nær som siste år. Aker herred (med ca. 500 forseelser) ble 1. januar 1948 innlemmet i Oslo. Foruten på tallene for bygdene vil dette ha en del virkning på totaltallene for byene og på Oslo alene. I Oslo sank tallene for drukkenskapsforseelser fra 1948 til 1950, men steg deretter. I byene utenfor Oslo var det jamt fall, men også i disse noen stigning fra 1951 til 1952. Byene er delt etter hvorvidt de i 1952 hadde lovlig brennevinshandel eller ikke. Harstad som fikk dette fra 13. oktober 1952 er regnet med til første gruppe. Arendal, hvor brennevinutsalg sluttet ved utgangen av 1951, er regnet med til siste gruppe. Lillehammer som fikk brennevinutsalg fra 1. april 1946, Sandefjord (15/3 1946) og Stavanger (1/7 1947) er regnet med til første gruppe. Byene med brennevinutsalg viser omtrent samme bevegelse som byene

under ett. I byer uten brennevinssalg er bevegelsen i forseelsestallene noe annerledes. Her stiger forseelsene fra 1946 til 1947, og de holder seg på et relativt høyt nivå også i 1948 og 1949. Fra 1949 til 1951 går tallet på forseelser relativt sterkt ned for å stige noe igjen i 1952. Byene uten brennevinssalg er mindre byer, en må derfor regne med store tilfeldige variasjoner i tallet på drukkenskapsforseelser.

Tabell j. Forseelser begått av innbys(bygds)-boende 1948 - 1952.

	1948	1949	1950	1951	1952
Riket	27 857	25 035	21 249	20 030	21 503
Bygder	3 383	3 143	3 079	2 670	2 685
Byer	24 474	21 892	18 170	17 360	18 818
A. Byer med lovlig brennevins- handel 1952	22 020	19 653	15 989	15 514	16 813
Oslo	14 408	12 437	9 979	9 754	10 645
Andre byer	7 612	7 216	6 010	5 760	6 168
B. Byer uten lovlig brenne- vinshandel 1952	2 454	2 239	2 181	1 846	2 005

I tabell j har en stilt sammen hovedlandsdelstall for forseelser begått av innenbys(bygds)-boende. Bevegelsen i disse tallene er stort sett den samme som i totaltallene i tabell i. For den enkelte by eller det enkelte herred kan det imidlertid være stor forskjell i bevegelsen.

Tallet på drukkenskapsforseelser pr. 1 000 innbyggere i de enkelte byer er satt opp i tabell k. Byer med under 2 000 innbyggere er ikke spesifisert da forseelsestallene for disse byene gjennomgående er så små at variasjonene kan bli nokså tilfeldige. De absolutte tall for de enkelte byene og for bygdene fylkesvis finnes i tabell 16.

Tønsberg, Fredrikstad, Hønefoss, Notodden, Horten, Trondheim og Kristiansand har en relativt høy drukkenskapspromille for innenbysboende jamført med promillen for byene utenfor Oslo. For utenbysboende var drukkenskapspromillen særlig høy i Fredrikstad, Drøbak, Tønsberg, Tromsø, Kongsvinger, Sandefjord, Sandnes og Lillehammer. I tabell 21 er drukkenskapsforseelser begått av personer bosatt utenfor kommunen regnet ut i pct. av alle forseelser. Prosenten er også satt opp i tabell l.

I bygdene faller vel fjerdeparten av forseelsene på personer bosatt utenfor kommunen, i byene under ett vel tredjeparten og i byer utenfor Oslo halvparten. I byene utenfor Oslo hadde i 1951 og 1952 følgende over 75 pct. forseelser begått av utenbysboende: Kongsvinger, Svolvær, Lillehammer, Drøbak, Grimstad, Sandnes, Harstad, Holmestrand og Porsgrunn.

Tabell k. Drukkenskapsforseelser i alt og blant innenbysboende
pr. 1 000 innbyggere i 1951 og 1952.

	Folke- tall 1. des. 1950	Pr. 1 000 innbyggere					Folke- tall 1. des. 1950	Pr. 1 000 innbyggere			
		Alle for- seelser		Innenbys- boende				Alle for- seelser		Innenbys- boende	
		1951	1952	1951	1952			1951	1952	1951	1952
I alt byer	1054 820	26,5	28,4	16,5	17,8	Notodden	6 659	28,3	27,8	18,6	15,6
						Risør	2 869	5,2	5,6	3,8	3,5
Ryer utenfor Oslo	620 773	24,8	26,1	12,2	13,1	Arendal xx	11 751	36,2	27,0	7,5	8,7
Ryer med over 2 000 innbyggere						Grimstad	2 333	33,4	13,7	3,4	3,4
Halden	9 939	18,3	19,6	9,2	8,0	Kristiansand x ..	25 815	29,7	36,5	15,1	18,1
Sarpsborg	13 234	30,8	36,1	14,4	15,0	Mandal	4 407	22,0	25,2	13,4	14,7
Fredrikstad x ..	14 326	51,1	47,0	19,8	18,2	Flekkefjord	2 858	5,2	5,6	2,1	3,8
Moss x	18 489	21,3	26,1	13,1	15,0	Egersund	4 052	11,1	15,8	2,5	8,9
Drøbak	2 192	37,9	31,9	5,0	4,6	Sandnes	4 187	32,5	27,0	5,0	5,5
Oslo x	434 047	28,8	31,6	22,5	24,5	Stavanger x	50 647	25,2	26,9	15,3	16,0
Hamar x	11 507	24,3	22,3	8,3	7,8	Haugesund	18 747	13,1	18,1	9,6	13,6
Kongsvinger	2 157	22,7	35,7	2,3	2,3	Bergen x	112 845	25,4	26,4	15,4	16,8
Lillehammer x ..	6 634	27,9	27,4	4,4	2,1	Ålesund	18 527	19,2	22,4	11,6	13,3
Gjøvik x	6 080	21,2	17,9	8,9	7,6	Molde	4 167	7,7	12,2	2,6	4,3
Hønefoss	3 635	23,1	21,5	19,3	17,3	Kristiansund ...	14 561	18,2	20,4	13,0	15,6
Drammen x	27 297	21,4	21,3	5,8	6,5	Trondheim x	56 669	25,1	27,6	16,4	17,2
Kongsberg x	8 324	20,7	21,7	11,2	12,3	Steinkjer	3 454	45,2	18,2	20,0	9,2
Holmestrand	2 349	34,5	26,0	4,7	6,4	Namsos	4 573	4,2	6,3	3,1	5,0
Horten x	11 418	33,1	31,4	16,0	18,0	Mosjøen	3 349	6,3	13,4	3,9	8,7
Tønsberg x	12 211	48,8	48,3	20,1	18,6	Mo	4 211	12,6	15,0	8,8	9,3
Sandefjord x ...	6 724	34,8	36,9	9,1	12,5	Bodø x	7 531	13,5	15,4	4,5	5,6
Larvik x	10 311	20,7	19,8	10,3	10,5	Narvik x	11 141	41,7	47,3	15,8	16,9
Kragerø	4 329	12,5	13,9	3,9	6,7	Svolvær	3 421	18,7	19,0	1,5	2,3
Langesund	2 148	2,8	9,8	1,4	5,6	Harstad xx	4 247	17,9	30,1	3,8	4,9
Brevik	2 281	5,7	6,6	1,8	3,9	Tromsø x	10 931	37,2	47,1	13,1	15,4
Porsgrunn	9 456	25,3	24,7	6,6	5,9	Hammerfest	4 107	12,7	12,7	7,5	7,3
Skien	15 150	29,5	31,6	13,3	11,1	Vardø	3 278	12,2	13,4	9,2	11,9
						Vadsø	2 609	6,5	7,3	4,6	6,9

x Byer med loulig brennevinnsomsetning 1951 - 52. xx Arendal med loulig brennevinnsomsetning ut 1951, Harstad med loulig brennevinnsomsetning fra 13. oktober 1952.

Tabell 1. Drukkenskapsforseelser begått av personer bosatt utenfor
kommunene i pct. av alle forseelsene i kommunene.

	Bygder	Byer	Oslo	Byene utenfor Oslo
1948	25,2	32,7	15,7	47,8
1949	26,9	34,7	15,8	49,6
1950	28,2	36,2	16,9	50,3
1951	28,7	37,8	22,0	50,6
1952	28,7	37,2	22,5	49,7

De høyeste tall pr. 1 000 innbyggere for alle forseelser - over 30 - hadde i 1951 og 1952 Fredrikstad, Tønsberg, Narvik, Tromsø, Sandefjord, Drøbak og Sarpsborg. I enkelte byer og landdistrikter hvor tallene for drukkenskapsforseelser viser påfallende stigning i 1951 og 1952 i forhold til 1950, eller hvor enkelte måneder i disse år lå særlig høyt, har en søkt nærmere opplysninger om årsakene hos politiet. Etter de uttalelser som er kommet kan det i mange tilfelle ikke oppgis noen bestemte årsaker. Det kan være blitt utvidd patruljevirkosomhet og tilsyn, skjerpet vaktthold o.l. Politiet er jo selv ved sin større eller mindre effektivitet med og skaper tallene. Den utpregede stigningen i Moss forklares av politimesteren å ha flere årsaker - økt patruljevirkosomhet, stigende gjennomgangstrafikk, økt anleggsvirkosomhet i byen og dens nærhet og antakelig tilstrømning av utenbysboende, særlig militære fra Horten og Rygge. Flere politimestere nevner stigning i anleggsvirkosomheten i byen eller dens nærhet og derav følgende tilstrømning av folk. For et par byer nevnes det store tall av militære og at meget kommer an på kvaliteten av de innkommanderte mannskaper. I det hele pekes flere steder på at edruelighetstilstanden er bra blant byens egne, men stiger når det er mange tilreisende. Særskilt tilstrømning nevnes i forbindelse med fiskeriene (Svolvær), tilbakekomst av fiskere og fangstfolk (Ålesund om høsten). Enkelte byer hvor det var en påfallende stigning i enkelte måneder nevner spesielle årsaker til dette (Kristiansand byjubileum i juli 1951, Tromsø Riksmesse i juli 1952). Avskaffelse eller innføring av lovlig brennevinshandel i en by vil i hvert fall den første tid ha sin virkning på drukkenskapsforseelsene. I Arendal gikk totaltallet ned fra 425 i 1951 til 317 i 1952. Dette skyldes nedgangen i forseelser blant utenbysboende fra 337 til 215. I Kristiansand steg tallene i de samme år fra 766 til 941. Det var stigning både blant innenbys- og utenbysboende, men mest blant de sistnevnte. Politimesteren nevner som en medvirkende grunn at salget av brennevin fra Vinmonopolets utsalg i Arendal er stoppet. Harstad hadde et relativt stort tall av drukkenskapsforseelser i de 3 siste måneder 1952 vesentlig blant utenbysboende. Politimesteren anser imidlertid ikke forverrelsen for å være av betydning. I et par tilfelle synes stigningen til dels å henge sammen med et utvidd bevillingssystem, men det forekommer også tilfelle hvor forseelsene er gått ned til tross for at bevillingssystemet er utvidd. Som før nevnt steg Oslotallet ganske meget fra 1951 til 1952, ca. 10 pct. mot i byene utenfor Oslo vel 5. Det ligger nær å søke en del av forklaringen i den ekstraordinære tilstrømning av folk på grunn av Olympiaden. I august 1952 hadde Oslo et uvanlig høyt tall. En har undersøkt forholdet, men ikke kunnet konstatere spesielle årsaker. Måneden hadde 5 lørdager med høye forseelses-tall og det var mange tilreisende. Tallet på forseelser av utenbysboende lå meget høyere enn i årets andre måneder.

Tallet på forseelser i alt, arrestasjoner og andre forseelser i byene var i årene 1946 - 1952:

Tabell m. Forseelser og arrestasjoner 1946 - 1952.

År	I alt		Med arrestasjon		Uten arrestasjon	
	Abs.	Rel.	Abs.	Rel.	Abs.	Rel.
1946	42 515	100.0	35 650	100.0	6 865	100.0
1947	39 421	92.7	32 808	92.0	6 613	96.3
1948	40 907	96.2	35 312	99.1	5 595	81.5
1949	37 831	89.0	32 733	91.8	5 098	74.3
1950	32 764	77.1	28 927	81.1	3 837	55.9
1951	31 648	74.4	26 737	75.0	4 911	71.5
1952	33 728	79.3	28 266	79.3	5 462	79.6

Til 1950 var det meget sterkere nedgang i forseelser uten arrestasjon enn med. (Se Alkoholstatistikk 1949 - 50.) Denne nedgang skyldes dog mest det usedvanlig lave Oslotall i 1950. I de siste to år er tallet på forseelser uten arrestasjon steget slik at nedgangen fra 1946 til 1952 i de to grupper er den samme. Nedgangen i Oslo var noe mindre enn i de andre byer.

Tabell n. Drukkenskapsforseelser begått av kvinner 1948 - 1952.

	R i k e t			O s l o		
	Alle	Begått av kvinner		Alle	Begått av kvinner	
		I alt	Pct.		I alt	Pct.
1948	40 907	1 874	4.58	17 101	1 241	7.26
1949	37 831	1 513	4.00	14 766	918	6.21
1950	32 764	1 274	3.89	12 009	726	6.05
1951	31 648	1 753	5.54	12 504	1 241	9.92
1952	33 728	2 068	6.13	13 730	1 479	10.77

I tabell n har en for riket og for Oslo satt opp tallet på drukkenskapsforseelser begått av kvinner i de siste fem årene i absolutte tall og i prosent av alle forseelsene. Den store stigning fra 1950 til 1951 skyldes Oslo-tallene. I resten av landet sank tallet på forseelser fra 548 til 511. Stigningen i Oslo-tallene henger sammen med innføringen av et nytt rapport-system fra 1. januar 1951. De tidligere tall var antakelig noe ufullstendige. Da den overveiende del av drukkenskapsforseelser blant kvinner blir begått i Oslo vil dette virke relativt sterkt på drukkenskapstallene for kvinner. Noen omregning for de foregående år er imidlertid ikke foretatt. Det er bevegelsen i tallene gjennom et lengre tidsrom som er av størst interesse, og virkningen på de totale forseelsestall blir ubetydelig.

En vil nå se litt nærmere på bevegelsen i tallene for drukkenskapsforseelser i løpet av de siste år.

Månedstallene for byene og bygdene finnes i tabell 19. Disse tallene kan imidlertid vise en nokså ujevn bevegelse på grunn av det ulike tall på fredager og lørdager i månedene. Drukkenskapsforseelsene er som regel høyest på disse ukedagene. En er derfor i statistikken stort sett gått over til å bruke 2 måneders perioder som delvis utjammer dette forhold. (Se tabell 15 for de to siste år og tabell 23 for 1938 og 1939 og 1947 - 1952.) To-måneders tallene for riket, byer, bygder og Oslo viser følgende bevegelse:

Tabell o. Drukkenskapsforseelser 1951 - 1952. To-måneders tall.

	Riket		Byer		Oslo		Bygder	
	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952
Jan.-Feb.	3 969	4 723	3 462	4 162	1 549	2 046	507	561
Mars-April	4 998	5 534	4 434	4 901	1 887	2 277	564	633
Mai-Juni	5 622	5 927	4 911	5 260	2 223	2 290	711	667
Juli-Aug.	5 904	6 658	5 142	5 996	2 246	2 714	762	662
Sept.-Okt.	5 697	5 686	5 015	4 985	2 262	2 234	682	701
Nov.-Des.	5 458	5 200	4 941	4 659	2 337	2 169	517	541
Gjennomsnitt	5 275	5 621	4 651	4 994	2 084	2 288	624	628

Relative tall (årgjennomsnittene = 100)

	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952
Jan.-Feb.	75.2	84.0	74.4	83.3	74.3	89.4	81.3	89.3
Mars-April	94.7	98.5	95.3	98.1	90.5	99.5	90.4	100.8
Mai-Juni	106.6	105.4	105.6	105.3	106.7	100.1	113.9	106.2
Juli-Aug.	111.9	118.4	110.6	120.1	107.8	118.6	122.1	105.4
Sept.-Okt.	108.0	101.2	107.8	99.8	108.5	97.6	109.3	111.6
Nov.-Des.	103.5	92.5	106.2	93.3	112.1	94.8	82.9	86.1

Tallene viser maksimum av forseelser i juli - august og minimum i januar - februar. Oslo hadde i 1951 maksimum i september - oktober, bygdene i 1952 likeså i september - oktober og minimum i november - desember. Tabell 23 viser for 1947 - 1952 få avvik fra denne sesongbevegelse. Men i 1938 og 1939 hadde en gjennomgående to maksimumspunkter - vår og høst. De gjennomgående lave tall i november - desember 1950 må en se i sammenheng med prisforhøyelsen på brennevin i slutten av september 1950 og nedgangen i brennevinsforbruket etter denne. For øvrig viser drukkenskapsforseelsene en noe annen sesongbevegelse enn alkoholforbruket. Stigningen i alkoholforbruket mot jul og påske bevirker ikke noen tilsvarende stigning i drukkenskapsforseelsene. De er mest utpreget i sommermånedene. Men det er en

viss parallellitet mellom det lavere nivå og den større nedgang i drukkenskapsforseelsene høsten 1952 og den samtidige nedgang i alkoholforbruket (se side 12). Men for byene setter det høye Oslotall i august 1952 sitt preg på tallene.

En har i tidligere år brukt kvartalstall til å følge utviklingen både for de siste år og for lengre perioder. Da disse kan bli uregelmessige ettersom påsken faller i 1. eller 2. kvartal - selv om dette som nevnt ikke synes å gi seg særlig stort utslag i drukkenskapsforseelsene - har en i år i stedet brukt sumtall for fire måneder. Ved å nytte tall for en såvidt lang periode oppnår en at virkningene av et skiftende tall av lørdager, helge- og høytidsdager i måneden blir utjamnet. For å få et holdepunkt for vurderingen av forseelsene i 1951 og 1952 har en videre regnet ut gjennomsnittstall for årene 1946 - 1952. Relativtallene er stilt sammen i tabell p.

Tabell p. Relativtall for drukkenskapsforseelsene i 1951 og 1952.
(Gjennomsnittene 1946 - 1952 = 100.)

	Gj.sn. 1946 - 1952			1951			1952		
	Jan.- April	Mai- Aug.	Sept.- Des.	Jan.- April	Mai- Aug.	Sept.- Des.	Jan.- April	Mai- Aug.	Sept.- Des.
Riket	11 493	13 437	12 103	78.4	85.8	92.2	89.7	93.7	89.9
Bygder	1 294	1 557	1 386	82.7	94.6	86.6	92.2	85.4	89.7
Byer	10 139	11 880	10 717	77.9	84.6	92.9	89.4	94.7	90.0
Oslo	4 384	5 239	4 751	78.4	85.3	96.8	98.6	95.5	92.7
Byer med lovlig brennevins-	8 700	10 322	9 185	77.3	83.5	91.9	88.8	93.6	90.9
Byer uten salg 1952	1 499	1 559	1 532	81.4	91.7	99.0	92.8	102.4	84.7

Tallene viser minimum i januar - april 1951, deretter gjennomgående stigning. Maksimumstallene for byene og for riket er i mai - august 1952, men for bygdene i mai - august 1951. Oslo hadde maksimumstall i januar - april 1952. Byene med og uten lovlig brennevinssalg har samme minimums- og maksimumsmåneder for drukkenskapsforseelser. Bevegelsen i det samlede alkoholforbruk og i brennevinsforbruket var i disse fire måneders perioder i årene 1951 og 1952 følgende:

Tabell q. Alkohol- og brennevinsforbruket 1951 - 1952. 1 000 l alkohol.

	Alkoholforbruk		Sprit og brennevin	
	1951	1952	1951	1952
Januar - april	1 910	2 065	997	1 072
Mai - august	2 556	2 651	1 172	1 219
September - desember	2 389	2 329	1 298	1 250
Hele året	6 855	7 045	3 467	3 541

Det utpreget lave alkohol- og brennevinforbruk i januar - april 1951 synes å ha satt sitt preg også på drukkenskapsforseelsene.

I Alkoholstatistikken for 1946 ble det pekt på sammenhengen mellom promillen av drukkenskapsforseelser og byenes folkemengde. Tabell r viser den gjennomsnittlige årlige promille av drukkenskapsforseelser blant innenbysboende i 1949/50 og 1951/52 i byer av forskjellig størrelse.

Tabell r. Drukenskapsforseelser begått av innenbysboende i 1949/50 og 1951/52 i promille av folkemengde.

Størrelses- grupper (etter folke- tallet pr. 3/12 1946)	Alle byer			Byer med lovlig brennevinshandel ²			Byer uten lovlig brennevinshandel ³		
	Tallet på byer	Gj.sn. årlig promille ¹		Tallet på byer	Gj.sn. årlig promille ¹		Tallet på byer	Gj.sn. årlig promille ¹	
		1949/50	1951/52		1949/50	1951/52		1949/50	1951/52
Under 2 000	15	3.3	2.4	-	-	-	15	3.3	2.4
2 000 - 4 999 ...	23	7.7	6.7	-	-	-	23	7.7	6.7
5 000 - 9 999 ...	9	12.1	9.0	6	10.7	8.5	3	14.7	9.9
10 000 - 49 999 ...	15	15.3	13.3	10	15.3	13.5	5	15.2	12.9
50 000 og mer	4	23.9	21.1	4	23.9	21.1	-	-	-

¹ Forseelsetallene i årene 1949/1950 (årlig gj. sn.) er dividert med innbyggertallet i 1946 (3/12), mens en for årene 1951/1952 har nyttet innbyggertallet i 1950 (1/12). ² Inkl. Arendal. ³ Inkl. Harstad.

Gjennomsnittspromillen for innenbysboende i alle byer var i 1949 - 1950 19.2 og i 1951 - 1952 17.2. Promillene i de forskjellige størrelsesgrupper varierer sterkt med byenes innbyggertall.

Av de minste byene har Kopervik i forhold til totaltallet blant innenbysboende i denne gruppe en høy promille i 1951/52. I neste størrelsesgruppe har Hønefoss den høyeste promille, dernest Steinkjer og Mandal. Av byer mellom 5 000 og 10 000 innbyggere har Notodden høyest promille og av byer mellom 10 000 og 50 000 har Tønsberg, Fredrikstad og Horten høye promilletall. Av de større byer har Drammen, Hamar og Arendal relativt lav forseelspromille blant innenbysboende i 1951 og 1952. Jamføring av promillene for byer med og uten lovlig brennevinshandel blir usikker fordi de to grupper omfatter byer av så forskjellig størrelse.

VI. RUSDRIKKBEVILLINGER.

Oppgaver over de kommunale rusedrikkbevillingene (inklusive ølsalg fra bryggerier) i 1951, 1952 og til dels 1939 finner en i tabellene 24 - 27.

Fra 1951 innhenter Byrådet igjen oppgaver over tallet på salgs- og skjenkesteder; oppgavene er stilt sammen i tabell 24. Det er i 1952 flere skjenkesteder for brennevin og vin enn det var i 1951, og det er kommet til et salgssted for vin. På den annen side er det færre steder hvor det selges

eller skjenkes alt slags øl, men det er atskillig stigning i tallet på salgs- og skjenkesteder for annet øl enn eksportøl. Tallet på salgssteder for øl i alt (eksklusive alkoholsvakt øl) er gått opp fra 3 495 til 3 677 mens tallet på skjenkesteder er steget fra 1 165 til 1 171.

Tabell s. De enkelte byer fordelt etter arten av deres
rusdrikkbevillinger i 1952.

I 20 byer med brennevinshandel	II 24 byer uten brennevins-, men med vinhandel	III 7 byer med bare ølhandel
A. Salg og skjenking av brennevin, vin og alt slags øl 1. Oslo 2. Moss 3. Hamar 4. Lillehammer 5. Drammen 6. Kongsberg 7. Tønsberg 8. Stavanger 9. Bergen 10. Trondheim B. Ikke skjenking av brennevin 1. Fredrikstad 2. Horten 3. Sandefjord 4. Larvik 5. Kristiansand 6. Bodø 7. Harstad 8. Tromsø C. Ikke skjenking av brennevin og salg av øl 1. Gjøvik 2. Narvik	A. I. Salg og skjenking av vin og alt slags øl 1. Drøbak 2. Kongsvinger 3. Holmestrand 4. Skien 5. Arendal A. II. Salg og skjenking av vin og salg av alt slags øl, men ikke skjenking av eksportøl 1. Hønefoss B. Ikke salg av vin 1. Halden 2. Sarpsborg 3. Son 4. Asgårdstrand 5. Langesund 6. Levanger 7. Steinkjer 8. Svolvær C. I. Ikke salg av vin og eksportøl 1. Stavern 2. Porsgrunn 3. Grimstad 4. Molde 5. Mo C. II. Ikke salg av vin og eksportøl eller skjenking av eksportøl 1. Holmsbu 2. Kragere 3. Brevik D. I. Ikke vin- og ølsalg 1. Kristiansund D. II. Ikke vin- og ølsalg eller skjenking av eksportøl 1. Mosjøen	A. Salg og skjenking av alt slags øl 1. Tvedestrand B. Ikke skjenking av øl 1. Brønnøysund C. Ikke salg og skjenking av eksportøl 1. Notodden D. Ikke salg av eksportøl eller skjenking av øl 1. Hvitsten 2. Svelvik E. Ikke ølsalg 1. Risør 2. Mandal

Tabell 25 inneholder oppgaver over tallet på byer med bevillinger til handel med ulike slag rusdrikk. Tabell s gir en oversikt over arten av de enkelte byenes rusdrikkbevillinger i 1952. Oppgaver over alkoholhandelen i herredene finner en i tabellene 26 og 27. En oversikt over de herreder der det er gitt rusdrikkbevillinger i 1952 er tatt inn nedenfor. I tabellene 25 - 27 er salg og skjenking av alkoholsvakt øl ikke regnet med.

- I. *Salg av vin*: Nordland: Vågan.
- II. *Skjenking av vin*: Østfold: Rygge. Akershus: Oppengård, Vestby, Ås, Nannestad, Bærum, Ski og Asker. Hedmark: Ringsaker, Stange, Elverum, Vang, Furnes, Tynset, Åmot og Alvdal. Oppland: Lesja, Vågå, Nord-Fron, V. Gausdal, Snertingdal, Skjåk, Sør-Fron, Øyer, Ø. Gausdal, Fåberg, Lom, Sel, N. Land, Dovre, Fluberg, Jevnaker, S. Land, S. Aurdal, Brandbu, Ø. Slidre, V. Slidre, N. Aurdal, Ringeby og Vang. Buskerud: Norderhov, Hole, Krødsherad, Hurum, Ål, Hol, Uvdal, Modum, Nes og Ytre Sandsvær. Vestfold: Tjøme, Sem og Nøtterøy. Telemark: Tinn og Rauland. Aust-Agder: Tromøy. Rogaland: Sola og Sauda. Hordaland: Kinsarvik, Eidfjord, Ulvik, Voss, Os og Odda. Sør-Trøndelag: Tiller, Oppdal og Strinda. Nord-Trøndelag: Inderøy. Nordland: Hadsel, Sandnessjøen, Saltdal, Sortland og Hol. Troms: Storfjord og Gratangen. Finnmark: Alta.
- III. *Salg og skjenking av alt slags øl*: Akershus: Asker, Ås, Bærum og Oppengård. Hedmark: Vang og Våler. Oppland: Fåberg. Buskerud: Sigdal. Vestfold: Nøtterøy. Sør-Trøndelag: Strinda.
- IV. *Salg av alt slags øl og skjenking av øl unntatt eksportøl*: Buskerud: Øvre Eiker. Vestfold: Strømm.
- V. *Salg av alt slags øl*: Akershus: Nesodden. Hedmark: Romedal. Aust-Agder: Hisøy. Hordaland: Laksevåg.
- VI. *Salg av øl unntatt eksportøl og skjenking av øl*: Akershus: Vestby. Hedmark: Furnes og Ringsaker. Buskerud: Krødsherad og Norderhov. Sør-Trøndelag: Tiller.
- VII. *Salg og skjenking av øl unntatt eksportøl*: Østfold: Askim, Mysen, Rakkestad og Rygge. Akershus: Ski, Nannestad, Hurdal, Lillestrøm, Sørums, Skedsmo og Eidsvoll. Hedmark: Brandval, Løten, Stange og Sør-Odal. Oppland: Brandbu, Eina, Jevnaker og N. Land. Buskerud: Ytre Sandsvær, Nedre Eiker, Hurum, Modum, Ådal, Lier og Hole. Vestfold: Lardal, Tjøme, Sem, Sande, Borre og Skoger. Telemark: Tinn. Aust-Agder: Tromøy. Troms: Kvæfjord.
- VIII. *Salg av øl unntatt eksportøl*: Østfold: Spydeberg, Onsøy,

Hobøl, Våler, Trøgstad og Rødenes. Akerhus: Lørenskog, Fet, Ullensaker, Setskog, N. Høland, S. Høland, Aurskog, Nes, Kråkstad, Frogn, Blaker, Gjerdrum, Nittedal, Rølingen, Feiring og Enebakk. Hedmark: Eidskog, Nord-Odal, Nes, Grue og Vinger. Oppland: Lunner. Buskerud: Røyken og Tyristrand. Vestfold: Ramnes, Andebu, Våle, Botne og Hof. Finnmark: Alta.

IX. Skjenking av alt slags øl: Hedmark: Elverum, Ytre Rendal og Alvdal. Oppland: Ø. Gausdal, Fluberg, Vang, Øyer, Sør-Fron, Vågå, Lesja, Lom, Ø. Slidre, V. Slidre, Nord-Fron, V. Gausdal, Sel, Skjåk, S. Land, N. Aurdal, Snertingdal og Dovre. Buskerud: Flå, Uvdal, Ål og Hol. Telemark: Bø, Sauherad og Rauland. Aust-Agder: Rykle. Rogaland: Sauda og Sola. Hordaland: Odda, Kinsarvik, Eidfjord, Ulvik, Voss og Os. Sogn og Fjordane: Aurland. Sør-Trøndelag: Tydal og Oppdal. Nord-Trøndelag: Verdal og Inderøy. Nordland: Sandnessjøen, Hol, Moskenes, Hattfjell-dal, Sortland, Fauske, Hadsel og Bindal. Troms: Storfjord, Lyngen, Balsfjord, Målselv, Gratangen, Kåfjord og Øverbygd. Finnmark: Kistrand.

X. Skjenking av øl unntatt eksportøl: Hedmark: Tynset, Åmot, Os, Stor-Elvdal, Tolga og Folldal. Oppland: Gran, Ø. Toten, S. Aurdal og Ringeby. Buskerud: Øvre Sandsvær, Nore, Rollag, Nes, Gol og Hemsedal. Telemark: Hjartdal. Hordaland: Samnanger. Møre og Romsdal: Hjørundfjord. Nord-Trøndelag: Snåsa og Grong. Nordland: Ankenes, Buksnes og Saltdal. Finnmark: S. Varanger, Karasjøk, Tana, Polmak, Kautokeino og Lebesby.

Forandringene i tallet på de forskjellige slags bevillinger i byene siden 1950 er satt opp i tabell t¹.

Tabell t. Byene etter arten av rusdrikkhandel.

	1950	1951	1952
I alt med rusdrikkhandel	49	50	51
Med brennevinshandel	20	20	20
Ikke skjenking	13	11	10
Vinsalg	25	25	26
Vinskjenking	39	43	44
Eksportøl - salg	42	38	34
- skjenking	38	41	42
Bayer og pilsenerøl - salg	46	43	45
- skjenking ...	45	47	48

¹ Jfr. også tabell 28 i Alkoholstatistikk 1949 - 1950.

Grimstad fikk i 1951 bevilling til salg av øl unntatt eksportøl og til skjenking av vin og alt øl. Risør fikk i 1952 bevilling til skjenking av alt øl. Som følge av brennevinstavstemningen mistet Arendal sitt brennevinsutsalg ved utgangen av 1951, men Harstad fikk brennevinsutsalg fra 13. oktober 1952. Harstad fikk da også vinsalg. I tabell u er gitt en oversikt over forandringene i bevillingssystemet i de enkelte byer i 1951 og 1952.

Tabell u. Forandringer i bevillingssystemet i de enkelte byer.

Brennevin Skjenking	Vin Skjenking	Eksportøl			Bayer- og pilsenerøl		
		Salg	Skjenking		Salg		Skjenking
Kommet til	Kommet til	Gått ut	Kommet til	Gått ut	Kommet til	Gått ut	Kommet til
1951							
1.Kongsberg 2.Gjøvik	1.Holmsbu 2.Grimstad 3.Steinkjer 4.Narvik	1.Hvitsten 2.Gjøvik 3.Kragerø 4.Notodden 5.Mosjøen	1.Gjøvik 2.Stavern 3.Grimstad 4.Steinkjer 5.Narvik	1.Sande- fjord 2.Bødø	1.Grimstad	1.Gjøvik 2.Kragerø 3.Notodden 4.Mosjøen	1.Grimstad 2.Steinkjer
1952							
1.Lille- hammer 2.Stavanger	1.Levanger	1.Holmsbu 2.Porsgrunn 3.Kr.sund 4.Mo i Rana	1.Sandefj. 2.Risør 3.Tvedestr. 4.Levanger 5.Bødø	1.Hønefoss 2.Holmsbu 3.Svelvik 4.Mosjøen	1.Kragerø 2.Notodden 3.Molde	1.Kr.sund	1.Risør 2.Levanger

Andre forandringer var at Kongsberg i 1951 kom til med bevilling til salg av eksportøl. I 1952 gikk bevillingen til skjenking av brennevin i Gjøvik ut, likeså bevillingen til skjenking av bayer- og pilsenerøl i Svelvik.

Av tabell 26 ser en at det av de 680 herreder var 182 som hadde rusdrikkebevillinger i 1952 og 181 i 1951. I 1951 kom det til 20 herreder med bevilling, mens det gikk ut 8, i 1952 var de tilsvarende tall 15 og 14. Vågan var det eneste herred med vinsalg. I 1950 hadde det også skjenking av alt øl, i 1951 også salg av alt øl, men i 1952 bare vinsalg.

I forhold til 1950 er det i 1952 kommet til 1 herred med bevilling til skjenking av vin og 12 med bare ølomsetning. Bevegelsen bort fra det sterke ølet er fortsatt. Salgs- eller skjenkebevillinger for eksportøl hadde i 1950 102 herreder, i 1951 93 og 1952 80. Bevegelsen er sterkest for salgsbevillinger med tallene 37, 23 og 16. På den annen side har flere herreder fått bevilling til omsetning av bayer- og pilsenerøl - i 1950 169, 1951 180 og 1952 181. En oversikt over forandringen i tallet på byer og herreder med bevillinger av ulike slag i årene 1950 - 52 er gitt i tabell v.

Tabell v. Byer og herreder med bevillinger av ulike slag 1950 - 1952.

	Byer			Herreder		
	1950	1951	1952	1950	1951	1952
Prennevinshandel	20	20	20	-	-	-
Vinhandel	40	43	44	76	78	77
Handel med øl:						
Skatteklasse III (Eksportøl) ..	45	46	44	102	93	80
II (Bayer- og pilsenerøl) ..	49	50	51	169	180	181

I tabell 25 og 27 er byer og herreder med og uten rusdrikkbevilling og folketallet i disse satt opp. Jamført med totaltallene for folkemengden pr. 1/12 1950 var i 1952 tallet på byer og herreder uten bevilling og deres folkemengde følgende:

	I alt		Uten rusdrikkbevilling		
	Tall	Folkemengde	Tall	Folkemengde	
				I alt	% av total
Byer	¹ 66	¹ 1 053 940	15	71 537	6.8
Bygder	680	2 223 726	497	1 315 293	59.1
Tilsammen	² 744	3 277 666	512	1 386 830	42.3

¹ Kjøpsteder og ladesteder. ² Ladestedene Hvitsten og Holmsbu er ikke egne kommuner. De hører under Vestby og Hurum herreder.

Tabell 27 viser at de fleste herreder med rusdrikkbevilling er i 6 Østlandsfylker (Østfold til Vestfold). Av 164 herreder var det der bare 38 med et folketall på 181 958 eller 21.6 pct. av totaltallet i disse fylker som ikke hadde rusdrikkbevilling. I bygdene ellers var det 460 herreder med 1 135 116 innbyggere av i alt 516 med et folketall på 1 381 922. Folketallet i bygdene utenom Østlandsfylkene i herreder uten rusdrikkbevilling var 82 pct. av det totale folketall i disse bygder.

VII. DEN OFFENTLIGE ALKOHOLFORSORG¹.

Tallet på edruelighetsnemnder og hvor mange av dem som var i virksomhet i 1945 til 1951 finnes i tabell w.

¹ Opplysningene tatt fra sammendraget av årsmeldingene fra Statens Edruelighetsråd.

Tabell w. Edruelighetsnemnder 1945 - 1951.

	Nemnder i alt	Med års- melding	Nemnder med melding	
			som har hatt drikkfeldige til behandling	som ikke har vært i virksom- het i året
1945	623	529	145	306
1946	675	628	209	325
1947	698	631	226	279
1948	734	640	307	190
1949	744	645	448	119
1950	744	665	452	120
1951	744	625	411	126

Siden 1949 er det nemnder i alle landets kommuner. I 1951 var det bare 11 kommuner hvor forsorgsstyret fungerte som edruelighetsnemnd, i alle de andre kommuner var det egne nemnder. Aktiviteten i nemndene er steget sterkt siden 1947. Av nemnder som hadde gitt årsmelding var det i 1950 og 1951 bare henholdsvis 18 og 20 pct. som ikke hadde vært i virksomhet i året mot 44 pct. i 1947. Det var i 1950 og 1951 henholdsvis 68 og 66 pct. som hadde drikkfeldige til behandling mot 36 pct. i 1947. Dette kan være uttrykk for økt innsats fra edruelighetsnemndenes side og delvis også for stigning i tallet på drikkfeldige.

Nemndenes utgifter er også steget sterkt.

Tabell x. Edruelighetsnemndenes utgifter i budsjettårene 1947/48 - 1950/51.

	Regnskap				Bevilget	
	1947-48	1948-49	1949-50	1950-51	1950-51	1951-52
Nemnder med utgifter	167	225	310	347	260	305
Utgifter til:	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Kuropsphold	224 474	327 500	414 184	376 020	534 946	553 700
Hjelp til familien	161 858	163 700	179 546	300 030	343 350	366 820
Hjelp til utskrevne pasienter	4 527	7 750	19 486	47 190	26 100	45 740
Administrasjon m.v.	164 492	200 250	352 830	348 125	453 878	427 410
I alt	555 351	699 200	966 046	1 071 365	1 358 274	1 393 670
Refusjon fra staten for utlegg for kuropsphold	135 147	196 500	284 804	325 200	392 568	423 700
Netto på kommunene	420 204	502 700	681 242	746 165	965 706	969 970

Stigningen i utgiftene var særlig stor fra 1948/49 til 1949/50. "Hjelp til familien" var i 1949/50 19 pct. av totalutgiftene, men i 1950/51 og 1951/52 var denne post steget til henholdsvis 28 og 26 pct. "Hjelp til ut-

skrevne pasienter" som i 1948/49 bare var vel 1 pct. av totalutgiftene og i 1949/50 2 pct. var i 1950/51 4.4 pct. og i 1951/52 3.3. Utgifter til kur-opphold er fremdeles den største post, 42.9 pct. av utgiftene i 1949/50, 35.1 pct. i 1950/51 og 39.7 pct. i 1951/52.

En kan få et uttrykk for hvordan edruehetsnemndenes virksomhet er utvidd i de senere år ved å sammenlikne tallet på saker ved nemndene med tallet på drukkenskapsforseelser. Regnet ut i prosent av disse var det i 1947 40, 1949 44, 1950 49 og i 1951 51 - av dette behandlede saker henholdsvis 18, 22, 27 og 26 (svarer ikke til det som står i Alkoholstatistikk 1949/50 s. 23 p.g.a. mangelfulle opplysninger da).

Tabell y. Behandlede personer, deres tidligere forhold og alder, saker ved nemndene 1945 - 1951.

	Til behandling ¹		Meldt for første gang		Herav under 25 år		Saker		
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	I alt	Behandlede	Henlagte
1945 ...	4 622	199	1 402	102	²	²	4 821	2 748	2 073
1946 ...	15 318	428	6 489	133	1 179	25	15 746	8 159	7 587
1947 ...	15 272	492	5 145	233	820	20	15 764	7 273	8 491
1948 ...	17 046	1 340	7 517	332	1 179	38	18 386	6 923	11 463
1949 ...	23 186	1 065	7 616	250	1 180	30	16 665	8 223	8 442
1950 ...	22 483	972	6 271	207	1 153	34	15 991	8 940	7 051
1951 ...	19 145	916	5 034	160	961	21	16 082	8 369	7 713

¹ Tilmeldt i dret og under behandling fra foregående år. Til 1948 avgjorte saker. ² Ingen oppgave. ³ Anmeldte i samme år 17 198. Se tabell æ. Differansen 1 116 var saker hvor en manglet eller hadde helt ufullstendige opplysninger.

De henlagte saker er slike som ikke har kunnet behandles på grunn av mangelfull adresse f.eks. for løsgjengere, fordi vedkommende ikke var egnet for behandling fordi de var psykisk abnorme eller kriminelle eller sakene var henlagt av andre grunner. - Oversikten viser at 29 pct. av mennene og 21 pct. av kvinnene i 1949 - 1951 var meldt for første gang. I forhold til tidligere år er det blitt relativt færre første gangs anmeldte. I 1945 - 1948 var det i forhold til tallet på drukkenskapsforseelser 37 pct. meldte til nemndene, i 1949 - 1951 59 pct. Oppgavene viser for årene 1949 - 1951 at 17 prosent av de førstegangs meldte menn og 14 prosent av de førstegangs meldte kvinner var under 25 år.

Tabell z gir en fordeling av anmodningene om inngrep etter hvem de kom fra.

Tabell z. De anmeldte fordelt etter hvem anmodningene om inngrep kom fra 1945 - 1951.

	An- meldte i alt	Anmodning om inngrep kom fra:						
		Den drikkf. selv	Den drikkf. familie	Politi- tiet	For- sorgs- vesenet	Lege eller prest	Andre nemnder	Inngrep etter nemndas eget tiltak
Menn								
1945	4 622	46	519	3 713	23	74	23	224
1946	15 318	62	2 012	12 838	72	76	71	187
1947	14 705	70	2 003	11 968	76	130	60	398
1948	16 442	97	1 835	13 710	119	96	92	493
1949	21 263	158	2 003	18 305	118	126	190	363
1950	19 362	244	1 872	16 457	115	134	180	360
1951	16 310	215	1 338	14 116	38	117	173	313
Kvinner								
1945	199	3	27	133	6	4	-	26
1946	429	1	86	312	8	7	4	11
1947	473	2	70	376	12	3	3	7
1948	1 333	2	68	1 237	5	6	1	14
1949	1 041	9	111	890	6	9	7	9
1950	955	7	86	814	8	5	6	29
1951	888	6	67	788	7	4	7	9

I de siste to år er det nedgang i anmodninger om inngrep fra alle grupper, men det var stigning i 1950 i anmodninger om inngrep fra den drikkfeldige selv og fra lege eller prest. Også i 1951 ligger tallet på anmodninger om inngrep fra den drikkfeldige høyere enn i 1949. Når totaltallet av anmeldelser er gått så sterkt ned i løpet av de siste år skyldes dette nedgangen i anmodninger om inngrep fra politiet hvorfra storparten kommer. Etter loven om edruelighetsnemnder skal politiet etter nærmere bestemmelse av departementet gi melding til nemnden i vedkommendes oppholdskommune om alle personer som er blitt ilagt straff for beruselse. En meget stor del av disse meldinger fra politiet gjaldt førstegangs straff eller advarsel (se Alkoholstatistikk 1949 - 1950 side 23). De store svingninger i tallene fra politiet skyldes antakelig at bestemmelsene praktiseres noe ulikt. I 1949 ble det opplyst at stigningen antakelig skyldtes "fornytt pålegg til politiet om å gi melding til nemndene".

Saker som ble oversendt andre nemnder og saker hvor opplysningene var helt mangelfulle er holdt utenfor. En oversikt over sakene fordelt etter behandlingsmåten er satt opp i tabellen på neste side.

Tabell æ. De behandlede fordelt etter behandlingsmåten.² 1945 - 1951.

	Alle	Gitt advarsel	Satt under tilsyn	Fått aversan- behand.	Gått inn i avholds- lag eller -losje	Skaftet arbeid	Frivil- lig opp- gitt rådighet over lønn	Fratatt rådighet over lønn	Frivil- lig lagt inn i kursted	Tvangs- innlagt i kur- sted
Menn										
1945	2 428	2 080	221	-	27	14	5	1	71	9
1946	7 521	6 323	713	-	165	93	23	5	174	25
1947	6 841	5 724	572	-	202	62	24	6	221	30
1948	6 655	5 592	419	-	152	152	30	8	281	21
1949	7 913	6 368	685	-	223	209	30	13	354	31
1950	8 556	6 522	484	589	252	161	33	7	481	27
1951	8 019	6 108	452	531	233	167	20	12	470	26
Kvinner										
1945	185	149	22	-	7	-	-	-	7	-
1946	233	156	46	-	11	5	-	-	15	-
1947	203	150	35	-	3	1	-	-	14	-
1948	183	138	24	-	13	3	-	-	5	-
1949	189	132	21	-	9	-	-	-	25	2
1950	252	170	32	17	5	2	-	-	26	-
1951	207	121	24	26	6	4	-	-	25	1

² Hver av de behandlede er ført opp under den viktigste av de forholdsregler som er truffet overfor ham.

Henviſning til aversanbehandling er kommet til i de senere år. Ellers er det fortsatt sterk ſtigning i tallet på dem ſom frivillig har lagt ſeg inn på kursted. Tallet på paſienter på kurstedene i 1949 - 1951 var:

Tabell ø. Paſienter på kurstedene 1949 - 1951.

	Behandlede paſienter	Innlagt i året		Paſienter ved årets utgang	Paſienter på venteliste
		i alt	av edrue- lig- hetsnemndene		
1949	810	527	417	279	55
1950	873	617	490	259	40
1951	931	671	586	266	82

TABELL 1. ALKOHOLFORBRUKET,
FORBRUK AV SPRIT OG BRENNEVIN, VIN OG ÆL PR. INNBYGGER 1931 - 1952.¹

År	Sprit og brenne- vin omr. til 50 %	Vin Vare	Øl Vare	I alt ren alkohol	År (forts.)	Sprit og brennev. omr. til 50 %	Vin		Øl		I alt ren alkohol
							Vare	100 % alkohol	Vare	100 % alkohol	
	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1
1931	1.86	1.60	14.8	1.88	1942	1.32	0.66	0.10	10.9	0.10	0.86
1932	1.69	1.45	15.0	1.77	1943	2.33	0.39	0.05	11.1	0.10	1.32
1933	1.69	1.33	13.9	1.70	1944	2.57	0.19	0.03	11.2	0.10	1.41
1934	1.70	1.40	13.9	1.73	1945	2.22	0.19	0.03	12.4	0.17	1.31
1935	1.80	1.46	14.2	1.80	1946	3.61	0.72	0.10	16.0	0.50	2.41
1936	1.92	1.59	15.2	1.93	1947	3.25	0.83	0.13	17.1	0.60	2.35
1937	2.10	1.78	16.3	2.11	1948	3.24	0.93	0.15	15.1	0.51	2.28
1938	2.18	1.80	16.4	2.17	1949	2.79	0.88	0.14	17.5	0.75	2.29
1939	2.20	1.70	17.1	2.20	1950	2.44	0.94	0.15	18.1	0.80	2.17
1940	1.63	1.23	15.8	1.74	1951	2.10	1.10	0.18	19.2	0.85	2.08
1941	1.68	0.94	18.2	1.47	1952	2.13	1.17	0.19	19.7	0.87	2.12

Merknad: For årene 1851 - 1930, se Alkoholstatistikk 1949 - 50.

¹ Beregnet etter hjemmehørende middelfolkemengde. Forbruk av ren sprit (96 pct.) og brennevin i medisinske og tekniske øyemed er ikke regnet med.

TABELL 2. DET LOVLIGE ALKOHOLFORBRUK¹ 1939, 1951 OG 1952.

	1 9 3 9		1 9 5 1		1 9 5 2	
	Vare	Alkohol ²	Vare	Alkohol ²	Vare	Alkohol ²
Sprit 60 pct.	1000 1	1000 1	1000 1	1000 1	1000 1	1000 1
Sprit 45 pct.	725	435	-	-	-	-
Brennevin	-	-	1 625	731	1 304	587
Sprit og brennevin	7 005	2 818	6 893	2 736	7 425	2 954
Sterk vin	7 730	3 253	8 518	3 467	8 729	3 541
Svak og musserende vin	3 416	649	2 162	411	2 416	459
Norsk fruktvin	1 217	122	1 083	108	1 142	114
Vin	401	70	383	59	346	53
Øl levert fra bryggeri + utførsel:						
Skattekasse I	5 094	841	3 628	578	3 904	626
Skattekasse II	1 235	36	2 272	41	2 270	46
Skattekasse III	95 725	1 543	98 870	1 594	41 663	1 708
Utførsel	13 598	827	22 175	1 175	21 616	1 124
Alt øl	2					
Tilsammen ren alkohol	50 560	2 396	63 317	2 810	65 549	2 878
Forbruk i l pr. innbygger	-	6 490	-	6 855	-	7 045
	-	2.20	-	2.08	-	2.12

¹ Bygger for sprit, brennevin og vin på A/S Vinmonopolets oppgaver over utskjenking og salg til private samt privatimporten. ² Ved beregningen av alkoholkvanta er brukt flg. proSENTSATSER: For brennevin i 1939 40.23, 1951 39.69, 1952 39.78. For øl av sk.kl. I i 1939 2.10, 1951 2.8 og 1952 2.0, sk.kl. II henholdsvis 4.32, 4.1 og 4.1 og sk.kl. III henholdsvis 6.08, 5.3 og 5.2. - For sterk vin er i alle år regnet med 19.0, svak vin 10.0 og fruktvin i 1939 17.6, i 1951 og 1952 15.3.

TABELL 3. ANSLATT LØVLIG FORBRUK PR. INNBYSGER AV REN ALKOHOL
I 3 STØRRE LANDSDELER¹ 1946 - 1952.

	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952
Oslo salgsområde ²	1	1	1	1	1	1	1
Sprit og brennevin	2.99	2.15	2.11	1.76	1.55	1.35	1.37
Vin	0.13	0.19	0.23	0.21	0.22	0.26	0.28
Øl	0.69	0.83	0.70	0.99	1.08	1.15	1.19
Tilsammen	3.21	3.17	3.04	2.96	2.85	2.76	2.84
Bergen salgsområde ³							
Sprit og brennevin	1.12	1.10	1.17	0.99	0.88	0.76	0.78
Vin	0.05	0.06	0.07	0.07	0.07	0.09	0.09
Øl	0.40	0.48	0.43	0.59	0.63	0.69	0.68
Tilsammen	1.57	1.64	1.67	1.65	1.58	1.54	1.55
Trondheim salgsområde ⁴							
Sprit og brennevin	1.14	1.03	1.03	0.88	0.76	0.68	0.71
Vin	0.05	0.05	0.05	0.05	0.05	0.07	0.08
Øl	0.20	0.24	0.21	0.31	0.34	0.36	0.36
Tilsammen	1.39	1.32	1.29	1.24	1.15	1.11	1.15

Merknad. Ved beregningen er brukt folkemengden pr. 3. desember 1946 for årene 1946 - 48 og pr. 1. desember 1950 for årene 1949 - 52. Tallene for 1948 og 1952 vil derfor p.g.a. tilveksten i folkemengden bli litt for høye. Går en ut fra at folkemengden etter folketellingene er vokst jamt i de tre landsdeler, vil tallene overalt ligge vel 2 pct. for høyt.

¹ Forbruk av sprit, brennevin og vin til medisinsk og teknisk bruk m.v. er ikke tatt med. ² Østfold, Akershus, Oslo, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder samt 4 herreder i Nære. ³ Rogaland, Hordaland, Bergen, Sogn og Fjordane, samt Ålesund by og 24 herreder i Nære. ⁴ Molde og Kristiansund by og 37 herreder i Nære og fylkene Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark.

TABELL 4. DET LØVLIGE ALKOHOLFORBRUK I DE ENKELTE MÅNEDER
I 1951 OG 1952.

	1 9 5 1				1 9 5 2			
	I alt	Br.vin	Vin	Øl	I alt	Brennevin	Vin	Øl
	1000 l	1000 l	1000 l	1000 l	1000 l	1000 l	1000 l	1000 l
Januar	407	220	36	151	434	237	40	157
Februar	424	221	37	166	484	252	41	191
Mars	572	310	47	215	512	267	43	202
April	507	246	45	216	635	316	54	265
Mai	618	277	54	287	687	324	64	299
Juni	648	298	53	297	612	273	53	286
Juli	677	313	54	310	743	330	64	349
August	613	284	51	278	609	292	52	265
September	534	274	44	216	531	260	47	224
Oktober	526	268	44	214	528	273	50	205
November	497	266	45	186	471	254	44	173
Desember	832	490	68	274	799	463	74	262
Tilsammen	6 855	3 467	578	2 810	7 045	3 541	626	2 878

TABELL 5. TILVIRKING AV BRENNEVIN, SPRIT OG ØL LEVERT FRA FABRIKKENE
1931 - 1952.

År	Gjør- og sulfitt	Potet	Øl av skatteklasser			År	Sulfitt	Gjør	Potet	Øl av skatteklasser		
	råsprit		III ¹	II ²	I ³		råsprit			III ¹	II ²	I ³
	hl à 100 pct.		1000 liter vare				hl à 100 pct.			1000 liter vare		
1931	6 461	23 032	8 366	32 516	831	1942	52 450	2 235	1 068	-	4 844	47 967
1932	6 728	25 340	8 379	33 278	874	1943	63 719	715	1 210	-	3	54 332
1933	6 816	24 540	7 551	31 427	858	1944	88 318	726	140	-	178	55 190
1934	8 114	15 465	8 122	31 115	824	1945	57 341	1 435	3 360	-	432	44 687
1935	8 341	22 106	8 622	31 690	867	1946	79 145	2 119	18 540	-	44 085	6 075
1936	7 142	24 711	10 103	33 248	971	1947	87 360	2 364	8 876	3 607	47 191	3 801
1937	6 615	30 058	11 375	35 176	1 086	1948	91 121	2 689	10 980	392	45 144	3 130
1938	11 099	31 418	12 344	34 895	1 140	1949	76 567	1 520	9 445	23 596	31 017	2 799
1939	15 533	426 694	13 625	35 858	1 235	1950	87 908	972	-	24 349	36 248	2 503
1940	16 136	26 182	9 907	51 125	3 559	1951	111 808	947	-	27 708	38 873	2 281
1941	24 479	3 047	5	50 062	21 507	1952	119 202	1 071	-	25 393	41 734	2 270

¹ 4-75 - 7-00 volumpct. alkohol. ² 2-50 - 4-75 pct. ³ Inntil 2-50 pct. ⁴ 1939 også medregnet maisråsprit.

TABELL 6. INNFØRSEL OG UTFØRSEL AV SPRIT, BRENNEVIN, VIN OG ØL
1938 OG 1946 - 1952.

	1938	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952
Innførsel ¹	1	1	1	1	1	1	1	1
Sprit ²	641 463	2 024	5 178	19 676	10 937	21 938	11 106	5 960
Brennevin i alt	1 437 857	986 097	1 094 244	1 563 236	1 018 466	1 479 615	1 045 596	1 117 390
Konjakk	620 296	59 317	20 221	119 761	432 229	857 816	449 313	391 978
Whisky	594 423	278 548	220 225	4 086	83 402	137 316	142 225	174 258
	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg	kg
Vin over 14 pct.	3 751 537	952 103	2 473 613	1 341 142	1 040 873	1 574 257	2 044 313	2 472 992
Vin ³ under 14 pct. ..	1 139 832	1 496 582	1 380 829	610 093	1 292 155	1 848 433	1 971 643	1 920 942
Øl, porter m.v.	2 224	-	158	951	-	-	-	-
Utførsel								
Råsprit	-	2 784	2 149 431	2 863	559 700	2 673 443	569 562	1 335 836
Ammen sprit ⁴	5 835	544	566	70	220	-	18 331	11 996
Brennevin	37 659	104 893	79 451	84 356	63 537	52 430	29 629	37 746
Vin	1 479	1 114	771	410	140	590	-	40
Eksportøl (Bokkøl 1938)	18 467	-	222 937	189 689	962 055	3 877 601	5 532 868	3 776 978
Raier- og pilsenerøl.	139 169	147 880	349 726	155 783	21 448	5 989	3 396	70 849
Landsøl	463	175	35	280	3 133	370	9 744	92

¹ Oppgaver over innførsel av sprit og brennevin fra A/S Vinmonopolet, tallene for innførsel av vin, øl, porter m.v. og utførselen hentet fra "Norges Handel". ² Medregnet konfiskert sprit: 1938 633 l, 1946 - 1952 henholdsvis 274, 1 425, 970, 735, 768, 1 096 og 360 l. - All sprit til skattefri, teknisk bruk (vesentlig denaturert sprit) ble før 1938 importert. Slik sprit blir fra 1938 delvis, fra 1946 i sin helhet framstilt i Norge.

³ Herunder musserende vin. ⁴ Denaturert etyalkohol og amylalkohol.

TABELL 7. A/S VINMONOPOLETS SALG 1931 - 1952.

År	Brennevin i alt ¹	Syrit 60 (45) ² pct.	Annet innenlandsk brennevin ³	Forskåret brennevin ⁴	Utenlandsk brennevin	Vin i alt ^{1,5}	Sterk vin	Svak og muss. vin	Norsk fruktvin ⁶
	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1931	6 272 314	686 913	2 785 772	1 655 353	1 144 276	4 621 621	3 357 040	926 261	338 320
1932	5 912 269	502 860	3 266 597	1 264 310	878 502	4 199 023	2 983 778	744 479	470 766
1933	6 034 471	431 521	3 594 973	1 243 871	764 106	3 877 686	2 798 179	771 124	308 383
1934	6 026 767	452 857	3 455 005	1 338 713	780 192	4 106 145	2 769 610	832 309	504 226
1935	6 378 910	487 534	3 557 879	1 482 289	851 208	4 302 295	3 066 355	914 509	321 431
1936	6 809 739	574 956	3 651 157	1 663 188	920 438	4 687 793	3 312 659	1 038 601	336 533
1937	7 439 410	699 127	3 843 345	1 868 453	1 028 485	5 273 645	3 685 585	1 236 096	351 964
1938	7 625 873	773 799	3 859 686	1 822 862	1 169 526	5 184 387	3 631 770	1 149 913	402 704
1939	7 842 315	724 668	3 963 855	1 474 684	1 679 108	5 093 181	3 457 019	1 235 187	400 975
1940	6 104 150	697 453	3 081 936	1 424 706	900 055	3 938 680	2 487 167	949 081	502 432
1941	6 626 003	1 385	5 024 362	1 394 237	206 019	2 947 451	1 478 009	815 397	654 045
1942	5 915 458	-	4 950 870	723 965	240 623	2 322 289	922 429	1 054 698	345 162
1943	9 191 560	-	8 566 717	477 985	146 858	1 423 753	184 155	928 212	311 386
1944	10 017 356	1 641 477	7 908 663	365 148	102 068	723 955	55 909	338 969	329 077
1945	8 508 486	2 644 138	5 420 873	256 648	186 827	667 224	24 966	277 639	364 619
1946	14 355 506	472 118	12 648 689	397 238	837 461	2 312 041	513 250	1 415 078	383 713
1947	13 358 972	784 787	8 846 812	2 995 676	731 697	2 674 062	1 474 499	918 124	281 439
1948	13 185 763	2 304 372	6 272 934	3 793 429	815 028	3 022 281	1 961 833	933 839	126 609
1949	11 393 425	2 007 350	4 900 827	4 149 943	335 305	2 907 551	1 871 865	922 879	112 807
1950	9 977 375	1 820 934	4 062 322	3 145 909	948 210	3 114 102	1 929 703	992 432	191 967
1951	8 714 302	1 626 081	3 825 655	2 483 081	779 485	3 689 536	2 191 106	1 114 986	383 444
1952	8 935 832	1 304 469	3 922 288	2 756 725	952 350	3 969 854	2 447 940	1 175 105	346 809

¹ Salget av brennevin og vin var undergitt rasjonering i årene 1941 - 1945. ² I årene 1944 - 1952 var salgsstyrken 45 pct. ³ Eksport av norsk brennevin er ikke tatt med. ⁴ Utenlandsk brennevin blandet med norsk sprit. ⁵ Privatimporten er regnet med. ⁶ For årene inntil 1938 er samlagenes salg av norsk fruktvin tatt med. A/S Vinmonopolet overtok samlagene 1. juli 1938.

TABELL 8. FORBRUKERNES UTGIFTER (LOVLIG FORBRUK) TIL SPRIT, BRENNEVIN, VIN OG ØL I 1938 - 1952.¹

År	I alt	Brenne- vin ²	Vin	Øl
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
1938	180 791	72 949	99 219	68 629
1939	195 959	80 562	42 063	73 334
1940 ³	187 886	71 624	41 295	74 967
1941	193 983	74 886	37 566	80 931
1942	165 190	71 758	36 841	56 591
1943	220 566	130 332	26 747	63 487
1944	231 570	151 734	15 546	64 290
1945	226 568	142 591	14 878	69 099
1946	446 814	291 687	43 145	111 982
1947	553 423	353 303	71 744	128 376
1948	571 105	370 719	87 772	112 614
1949	564 313	323 584	84 644	156 085
1950	561 327	304 697	89 297	167 333
1951	602 968	304 340	103 928	194 100
1952	643 424	321 033	113 691	208 700

Merknad: Se Alkoholstatistikk 1949 - 1950 side 30.

¹ Brennevin og vin til medisinsk og teknisk bruk er ikke regnet med. ² Også 60 pct. sprit, fra og med 1944 45 pct. sprit. ³ Omfatter ikke det tyske forbruk under krigen.

TABELL 9. GJENNOMSNITTSPRISER PÅ BRENNEVIN, VIN OG ØL 1938 - 1952.

År	Kr. pr. vareliter			Kr. pr. alkoholliter		
	Brenne- vin ²	Vin ²	Øl ³	Brenne- vin	Vin	Øl
1938	9.58	7.43	1.42	22.79	44.03	30.02
1939	10.42	8.36	1.45	24.77	50.00	30.61
1940	12.61	11.31	1.59	28.60	66.39	35.18
1941	12.13	13.43	1.49	29.90	82.66	56.63
1942	14.28	18.46	1.72	36.11	122.82	184.52
1943	14.92	22.99	1.89	36.99	175.24	197.41
1944	16.06	27.29	1.87	38.68	186.46	205.03
1945	17.70	25.38	1.81	41.65	172.36	128.99
1946	20.53	19.11	2.24	51.67	144.28	71.28
1947	26.71	27.40	2.38	68.80	176.23	67.50
1948	28.43	29.51	2.33	71.62	183.59	68.33
1949	28.72	29.67	2.77	71.73	185.19	64.36
1950	31.07	29.25	2.83	76.66	183.57	63.92
1951	35.72	28.65	3.07	87.78	179.81	69.07
1952	36.78	29.12	3.18	90.67	181.58	72.52

¹ Også 60 pct. sprit og fra og med 1944 45 pct. sprit. ² Brennevin og vin til medisinsk og teknisk bruk er ikke regnet med. ³ Norsk øl av de 3 skatteklasser kom i 1938, 1939, 1951 og 1952 forbrukeren på kr.:

	Sk.kl. I	Sk.kl. II	Sk.kl. III
1938	1.14	1.33	1.71
1939	1.15	1.35	1.73
1951	1.91	2.75	3.73
1952	1.88	2.87	3.92

TABELL 10. STATENS ALKOHOLINNTÆKTER 1939 OG 1950 - 1952.
(Beregningen bygger på omsatte mengder, unntatt for øl, hvor den gjelder det som ble levert fra bryggerier + innførsel ÷ utførsel i året.)

	1939	1950	1951	1952 ¹
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.
1. Tilvirkingsavgift av brennevin	13 149	19 897	18 098	18 061
2. Fruktvinsavgift	193	106	212	194
3. Toll av brennevin	5 940	4 363	3 569	4 152
4. Toll av vin	2 488	1 579	1 803	2 096
5. Brennevinomsætningsavgift (25 pot.)	20 314	36 646	31 260	32 979
6. Avgift av sprit til medisinsk bruk	9	63	62	64
7. Alminnelig omsetningsavgift	1 090	17 799	16 254	17 311
8. Skjenkeavgift av brennevin og vin	3 376	-	-	-
9. Krise(krigs)tilleggsavgift	-	188 086	215 254	228 780
10. Overskott av A/S Vinmonopolets drift	23 500	34 000	26 000	28 700
11. Statsskatt og alderstrygd (A/S Vinmonopolet)	6 897	24 456	21 804	20 130
12. Avgift etter rusdrikkelovens ² § 33	3 894	10 696	9 417	8 500
13. Avgift av bevilling til salg ³ og skjenking	693	871	1 023	934
A. I alt av sprit, brennevin, vin og fruktvin	81 383	338 502	344 696	361 841
1. Tilvirkingsavgift av øl	17 083	33 327	35 752	56 593
2. Toll av øl	2	-	-	-
3. Alminnelig omsetningsavgift	492	8 224	12 935	15 650
4. Skjenkeavgift	1 971	10 032	11 847	11 822
5. Krise(krigs)tilleggsavgift	-	35 975	41 249	20 661
B. I alt av øl	19 548	87 558	101 783	104 726
C. Hovedsum (A + B)	100 931	426 060	446 479	466 567
Dessuten Finnmarksavgift	12	17	15	15

¹ Foreløpige tall. ² Skal delvis anvendes til helseformål i kommunene, etter Stortingets nærmere bestemmelser.

³ Under A. 19 er også med avgifter av øl. Dessuten hadde A/S Vinmonopolet litt omsetning av øl (se A. 10 og 11).

TABELL 11. STATENS ALKOHOLINNTÆKTER¹ 1938 - 1952. (1000 kr.)

År	I alt	Sprit, brennevin og vin	Øl
1938	90 616	72 159	18 457
1939	100 931	81 383	19 548
1940	108 276	76 924	31 352
1941	124 333	² 82 427	41 906
1942	125 315	² 86 875	38 440
1943	173 700	² 128 100	45 600
1944	200 179	154 140	46 039
1945	180 168	142 181	37 987
1946	346 292	284 597	61 695
1947	452 545	382 258	70 287
1948	449 530	389 596	59 934
1949	431 441	350 303	81 138
1950	426 060	338 502	87 558
1951	446 479	344 696	101 783
1952	466 567	361 841	104 726

Merknad. Avgift til "Prisdirektoratets alfond" er ikke tatt med. Fondet ble opprettet i juni 1941, og avgiftsplikten opphevet fra 1. januar 1946. På fondet ble det ialt innbetalt 6 989 777 kr. Etter forlik med bryggeriene ble i 1946 1 743 886 kr. refundert til disse. 4 642 320 kr. ble 5. mai 1946 ført over til det alminnelige prisreguleringsfondet.

¹ Se notene og merknad i overskriften til tabell 10. ² Avgift til "Ejselepfond for Næringslivet" tatt med. 1941 - 1943: 253, 217 og 213 tusen kroner.

TABELL 12. STRAFFELTE¹ FOR DE PORSJELLIGE SLAGS RUSDRIKKLOVPORSELSER
 1938 - 1952.

År	Hjemme- bren- ning	Smug- ling m.v. ²	Ulovlig kjøp, salg m.v. av:			Ulovlig skjen- king, ut- deling m.v. L. § 62	Ulovlig drikke- lag § 65	Ulovlig for- tøring av med- brakt br.vin § 66	Ulovlig fort. i for- eninger o.l. av sprit og br.vin	Resept- misbruk (bren- vins- resep- ter)	Ulovlig renatu- rerer eller drikk av denat. sprit	Ulovlig salg av denat. sprit	Ulovlig besit- telse av denat. sprit
			Sprit, br.vin	Essen- ser	Vin, øl, sats								
Riket:													
1938 ...	1 135	234	914	-	348	513	-	282	37	36	783	58	-
1939 ...	1 161	255	880	-	316	611	³ 209	303	46	39	768	71	-
1940 ...	378	56	374	-	188	205	115	206	21	13	544	43	-
1941 ...	162	53	201	-	68	90	63	188	10	25	596	42	-
1942 ...	343	41	300	-	47	89	39	204	7	12	1 428	122	-
1943 ...	380	25	539	-	47	111	122	515	8	14	1 922	188	-
1944 ...	275	6	382	-	47	63	185	339	6	17	2 445	237	-
1945 ...	161	9	222	-	9	51	97	250	7	10	1 663	227	-
1946 ...	267	55	678	-	41	36	111	243	20	4	677	91	³ 87
1947 ...	226	136	1 019	-	52	66	163	219	6	15	474	53	31
1948 ...	128	181	1 015	-	71	85	355	169	1	2	452	43	15
1949 ...	103	143	891	-	75	123	607	87	3	4	422	24	14
1950 ...	131	147	620	³ 26	85	125	543	116	2	3	477	12	13
1951 ...	196	279	388	26	79	112	384	136	3	4	528	49	26
1952 ...	309	389	278	23	65	103	412	106	5	7	528	30	34
Bygder:													
1938 ...	1 060	63	531	-	190	416	-	159	37	29	256	21	-
1939 ...	1 094	67	500	-	184	526	³ 47	150	41	25	297	26	-
1943 ...	251	14	198	-	23	93	35	182	2	6	375	32	-
1944 ...	164	1	153	-	28	46	50	74	-	6	336	36	-
1945 ...	85	1	77	-	2	42	25	37	-	6	212	42	-
1946 ...	175	22	148	-	24	15	43	62	8	-	156	37	³ 26
1947 ...	165	50	241	-	36	37	14	56	1	12	160	26	4
1948 ...	89	69	290	-	38	51	29	57	-	1	176	19	2
1949 ...	70	39	185	-	59	96	38	23	-	2	142	7	5
1950 ...	78	18	99	³ 19	59	86	42	45	2	2	171	1	3
1951 ...	142	38	87	16	61	68	60	51	1	4	195	8	5
1952 ...	212	104	68	12	42	77	48	33	3	1	169	7	3
Byer:													
1938 ...	75	171	383	-	158	97	-	123	-	7	527	37	-
1939 ...	67	188	380	-	132	85	³ 162	153	5	14	471	45	-
1943 ...	129	11	341	-	24	18	87	333	6	8	1 547	156	-
1944 ...	111	5	229	-	19	17	135	265	6	11	2 109	201	-
1945 ...	76	8	145	-	7	9	72	213	7	4	1 451	185	-
1946 ...	92	33	530	-	17	21	68	181	12	4	521	54	³ 61
1947 ...	61	86	778	-	16	29	149	163	5	3	314	27	27
1948 ...	39	112	725	-	33	34	326	112	1	1	276	24	13
1949 ...	33	104	706	-	16	27	569	64	3	2	280	17	9
1950 ...	53	129	521	³ 7	26	39	501	71	-	1	306	11	10
1951 ...	54	221	301	10	18	44	324	85	2	-	333	41	21
1952 ...	97	285	210	11	23	26	364	73	2	6	359	23	31

Merknad. Se Alkoholstatistikk 1949 - 1950 side 32.

¹ Straffelte for flere slags forseelser samtidig oppført under hver av overtredelsene. ² Ulovlig innførsel av sprit og brennevin, straffbar forberedelse av ulovlig innførsel, ulovlig sjøtransport, utlossing m. v. av sprit og brennevin (L. §§ 47 - 52). ³ Oppgave mangler for tidligere år.

TABELL 13. STRAFFELTE FOR ULOVLIG OMGANG MED DENATURERT SPRIT, ULOVLIG KJØP, SALG M.V. AV SPRIT OG BRENNEVIN OG ULOVLIG FORTÆRING AV MEDBRÆKT SPRIT OG BRENNEVIN I DE STØRRE LANDSELER OG FYLKENE 1950 - 1952.
(Straffelte for flere overtredelser samtidig er ført opp under hver av vedkommende overtredelser.)

	Ulovlig omgang med denat. sprit						Ulovlig kjøp, salg m.v. av sprit og brennevin						Ulovlig fortæring av medbrakt sprit og brennevin					
	1950		1951		1952		1950		1951		1952		1950		1951		1952	
	Rygder	Ryer	Rygder	Ryer	Rygder	Ryer	Rygder	Ryer	Rygder	Ryer	Rygder	Ryer	Rygder	Ryer	Rygder	Ryer	Rygder	Ryer
I. Riket	175	327	208	395	179	413	99	521	87	301	68	210	45	71	51	85	33	73
	502		603		592		620		388		278		116		136		106	
II. Større landsdeler.																		
Egnen om Oslofjorden ¹	49	143	83	149	64	163	26	280	23	110	16	64	5	22	5	24	5	13
Opplandene ²	98	5	28	4	34	11	19	-	8	-	11	1	19	1	4	5	2	1
Telemark	9	17	7	41	5	43	3	1	5	-	3	4	5	5	1	-	3	-
Sørvest-Norge ³	32	55	31	72	28	43	26	131	29	107	16	87	9	26	20	44	8	20
Møre-Trøndelag	21	85	27	81	15	77	14	73	9	63	13	37	4	16	3	11	15	27
Nord-Norge ⁴	26	22	32	48	33	76	11	36	13	21	9	17	3	1	18	1	-	12
III. Fylker.																		
Østfold	17	66	29	29	29	37	7	64	8	24	6	19	-	13	2	4	1	5
Akershus	28	-	31	1	23	3	6	-	8	-	1	-	5	-	3	1	3	-
Vestfold	2	7	3	11	1	12	-	13	4	8	4	9	-	5	-	7	-	2
Oslo	-	70	-	106	-	110	-	201	-	77	-	35	-	4	-	12	-	6
Buskerud	2	-	20	2	11	1	13	2	3	1	5	1	-	-	-	-	1	-
Hedmark	20	2	16	2	21	4	17	-	5	-	5	-	15	1	2	-	-	1
Oppland	18	3	12	2	13	7	2	-	3	-	6	1	4	-	2	5	2	-
Telemark	9	17	7	41	5	43	3	1	5	-	3	4	5	5	1	-	3	-
Aust-Agder	3	3	-	4	8	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Vest-Agder	7	14	5	21	2	3	3	19	-	8	-	6	-	18	5	38	2	6
Rogaland	15	27	26	35	14	34	7	84	14	85	7	71	5	6	-	6	6	11
Hordaland	7	-	-	-	4	-	9	-	11	-	6	-	-	-	13	-	-	-
Bergen	-	5	-	12	-	1	-	28	-	13	-	10	-	2	-	-	-	1
Sogn og Fjordane	-	6	-	-	-	3	7	-	4	-	3	-	4	-	2	-	-	-
Møre og Romsdal	5	25	12	24	6	31	10	31	6	26	7	27	-	13	3	11	-	15
Sør-Trøndelag	8	54	5	56	9	46	2	42	1	37	2	10	4	2	-	-	15	12
Nord-Trøndelag	8	6	10	1	-	-	2	-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-
Nordland	2	1	5	11	11	14	5	12	1	5	1	1	-	-	1	-	-	-
Troms	11	3	15	5	2	13	3	19	5	14	3	13	-	1	6	1	-	9
Finnmark	13	18	12	32	20	49	3	5	7	2	5	3	3	-	11	-	-	3

¹ Fylkene Østfold, Akershus, Oslo, Buskerud og Vestfold. ² Fylkene Hedmark og Oppland. ³ Fylkene langs kysten fra Aust-Agder til Sogn og Fjordane. ⁴ De tre nordligste fylker.

TABELL 14. STRAFFELTE FOR HJEMMEBRENNING, ULOVLIGE DRIKKELAG OG ULOVLIG INNFØRSEL I DE STØRRE LANDSELER OG FYLKENE 1950 - 1952.
(Straffelte for flere overtredelser samtidig er ført opp under hver av vedkommende overtredelser.)

	Hjemmebrenning						Ulovlig drikkelag						Ulovlig innførsel					
	1950		1951		1952		1950		1951		1952		1950		1951		1952	
	Rygder	Ryer	Rygder	Ryer	Rygder	Ryer	Rygder	Ryer	Rygder	Ryer	Rygder	Ryer	Rygder	Ryer	Rygder	Ryer	Rygder	Ryer
I. Riket	78	53	142	54	212	97	42	501	60	324	48	364	18	129	38	221	104	285
	131		196		309		543		384		412		147		259		389	
II. Større landsdeler.																		
Eggen om Oslofjorden ¹	14	38	33	39	62	56	9	404	20	219	24	208	1	47	6	54	19	89
Opplandene ²	16	4	26	-	58	-	7	-	7	1	3	6	-	-	1	-	2	-
Telemark	5	1	7	1	10	7	-	12	-	1	-	39	2	1	9	2	15	3
Sørvest-Norge ³	7	-	3	1	11	4	18	47	31	76	14	74	9	57	13	106	40	80
Møre-Trøndelag	9	8	15	7	19	10	4	30	-	9	-	16	-	1	3	17	5	8
Nord-Norge ⁴	27	2	58	6	52	20	4	8	2	18	7	21	6	23	6	42	23	105
III. Fylker.																		
Østfold	-	1	2	-	15	1	6	47	-	24	15	24	-	3	2	3	-	12
Akershus	14	-	25	-	24	-	3	-	20	-	9	-	1	-	-	-	-	-
Vestfold	-	-	2	-	10	5	-	16	-	-	-	15	-	1	4	1	19	1
Oslo	-	36	-	35	-	49	-	341	-	195	-	165	-	43	-	50	-	75
Buskerud	-	1	4	4	13	1	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	1
Hedmark	15	2	16	-	42	-	7	-	6	1	3	6	-	-	1	-	2	-
Oppland	1	2	10	-	16	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Telemark	5	1	7	1	10	7	-	12	-	1	-	39	2	1	9	2	15	3
Aust-Agder	-	-	-	-	2	-	-	7	-	36	-	10	-	4	-	-	-	1
Vest-Agder	-	-	-	-	1	-	-	8	-	14	1	5	-	-	-	-	1	5
Rogaland	4	-	-	1	1	-	14	17	21	10	7	36	1	17	6	62	20	44
Hordaland	3	-	-	-	2	-	3	-	10	-	5	-	8	-	6	-	11	-
Bergen	-	-	-	-	-	4	-	12	-	15	-	23	-	36	-	44	-	30
Sogn og Fjordane	-	-	3	-	5	-	1	3	-	1	1	-	-	-	1	-	8	-
Møre og Romsdal	2	4	1	1	4	7	4	4	-	2	-	1	-	1	-	17	-	7
Sør-Trøndelag	4	4	5	6	2	3	-	26	-	7	-	15	-	-	-	-	2	1
Nord-Trøndelag	3	-	9	-	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-
Nordland	16	1	24	-	20	2	3	1	1	4	-	1	6	16	3	39	-	89
Troms	7	-	11	1	13	5	-	7	-	14	7	16	-	6	-	3	-	16
Finnmark	4	1	23	5	19	13	1	-	1	-	-	4	-	1	3	-	23	-

¹ Fylkene Østfold, Akershus, Oslo, Buskerud og Vestfold. ² Fylkene Hedmark og Oppland. ³ Fylkene langs kysten fra Aust-Agder til Sogn og Fjordane. ⁴ De tre nordligste fylker.

TABELL 15. DRUKKENSKAPSPORSEELSER I DE ENKELTE BYER OG BYGDER FYLKESVIS
FOR 2-MÅNEDERS PERIODER 1951 - 1952.

Byer Bygder	1951						1952					
	Jan. Feb.	Mars April	Mai Juni	Juli Aug.	Sept. Okt.	Nov. Des.	Jan. Feb.	Mars April	Mai Juni	Juli Aug.	Sept. Okt.	Nov. Des.
I Alle byer	3 462	4 434	4 911	5 142	5 015	4 941	4 162	4 901	5 260	5 996	4 985	4 659
II Oslo	1 549	1 887	2 223	2 246	2 262	2 337	2 046	2 277	2 290	2 714	2 234	2 169
III Byer utenfor Oslo ...	1 913	2 547	2 688	2 896	2 753	2 604	2 116	2 624	2 970	3 282	2 751	2 490
IV Byer med lovlig brennevinnsomsetning ¹	2 954	3 742	4 231	4 371	4 172	4 240	3 535	4 169	4 444	5 173	4 283	4 001
V do. utenfor Oslo	1 405	1 855	2 008	2 125	1 910	1 903	1 489	1 892	2 154	2 459	2 049	1 832
Fredrikstad	100	107	138	117	134	136	114	114	90	144	119	92
Moss	72	60	69	75	47	70	60	84	93	107	73	65
Hamar	37	46	51	68	54	24	34	53	33	55	50	32
Gjøvik	17	13	35	24	24	16	7	9	15	42	24	12
Lillehammer	22	41	37	29	29	27	29	26	48	35	24	20
Drammen	69	105	107	97	108	98	93	84	84	112	120	89
Kongsberg	38	13	25	27	47	22	27	43	33	23	43	12
Sandefjord	29	30	41	43	47	44	24	46	98	37	65	38
Horten	41	108	56	66	56	57	37	52	76	78	86	30
Tønsberg	62	112	135	108	97	82	47	97	127	138	96	85
Larvik	23	34	47	49	30	30	16	46	31	33	45	33
Kristiansand S	85	97	142	174	118	150	124	111	188	207	172	139
Stavanger	169	206	204	237	229	213	168	263	281	253	192	206
Bergen	374	502	484	556	456	495	388	449	508	608	513	514
Trondheim	149	224	249	243	273	287	170	269	312	279	245	291
Bodø	14	19	19	15	22	13	15	14	15	49	10	13
Narvik	44	75	107	96	65	78	61	76	105	122	89	74
Tromsø	60	63	62	87	74	61	75	56	77	137	83	87
VI Arendal ²	50	72	67	73	108	55	27	56	74	63	50	47
VII Harstad ³	15	13	11	10	7	20	17	6	31	12	18	44
VIII Byer uten lovlig brennevinnsomsetning ²	443	607	602	688	728	626	583	670	711	748	634	567
Halden	21	29	33	31	40	28	34	29	39	32	25	36
Sarpsborg	54	60	61	92	69	72	76	67	92	91	93	59
Son	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-
Hvitsten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drøbak	9	6	13	24	19	12	17	10	14	12	10	7
Kongsvinger	3	7	7	8	21	3	7	15	16	8	21	10
Hønefoss	15	10	10	17	22	10	5	24	14	16	13	6
Holmsbu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Svelvik	1	1	3	3	1	2	-	-	-	-	-	1
Holmestrand	6	10	17	10	27	11	7	10	11	12	8	13
Åsgårdstrand	-	-	3	10	-	-	-	2	1	1	-	1
Stavern	-	-	3	1	-	-	-	1	1	7	-	2
Kragerø	4	5	8	18	9	10	13	12	8	9	6	12
Langesund	1	2	-	-	2	1	5	1	4	8	2	1
Statthelle	-	-	-	5	1	-	2	3	-	-	-	-
Brevik	-	3	1	4	4	1	3	-	1	7	3	1
Porsgrunn	36	40	45	39	43	36	50	34	36	50	38	26
Skien	50	90	65	98	68	76	65	65	89	109	84	66
Notodden	14	20	34	27	47	46	25	46	55	21	18	20
Riser	1	-	7	5	1	1	-	1	2	5	3	5
Tvedestrand	-	4	4	6	4	1	3	4	1	18	1	2
Grimstad	7	15	7	17	16	16	8	6	2	6	2	8

¹ Arendal og Harstad er ikke tatt med under IV og VIII. ² Arendal hadde lovlig brennevinnsomsetning ut 1951.³ Harstad fikk lovlig brennevinnsomsetning fra 13. okt. 1952.

TABELL 15 (forts.). DRUKKENSAPSFORSEELSER I DE ENKELTE BYER OG BYGDER FYLKESVIS
FOR 2-MANEDERS PERIODER 1951 - 1952.

Byer Bygder	1 9 5 1						1 9 5 2					
	Jan. Feb.	Mars April	Mai Juni	Juli Aug.	Sept. Okt.	Nov. Des.	Jan. Feb.	Mars April	Mai Juni	Juli Aug.	Sept. Okt.	Nov. Des.
Lillesand	2	2	3	4	1	-	2	3	3	1	2	1
Mandal	9	15	17	30	14	12	2	17	25	43	13	11
Farsund	1	5	1	2	1	-	1	-	1	-	1	1
Flekkefjord	-	2	3	6	1	3	1	4	4	4	1	2
Egersund	7	9	3	4	15	7	3	7	21	23	6	4
Sandnes	21	21	20	27	24	23	8	19	19	16	32	19
Skudeneshavn	-	2	-	-	2	1	-	2	2	-	-	1
Kopervik	3	4	9	4	6	13	5	5	6	2	2	4
Haugesund	28	65	36	29	40	47	45	72	55	74	45	49
Florø	10	3	-	-	1	3	3	2	2	1	-	1
Ålesund	63	57	60	44	70	62	69	80	66	50	92	58
Molde	1	6	12	7	4	2	12	2	9	3	14	11
Kristiansund N.	25	45	34	47	63	51	55	44	55	53	36	54
Levanger	-	3	-	6	2	1	1	5	3	3	5	-
Steinkjer	14	15	30	24	39	34	15	9	8	8	14	9
Namsos	2	-	12	4	-	1	1	3	6	3	10	6
Brønnøysund	-	-	1	-	3	-	-	1	1	-	-	-
Mosjøen	3	3	5	4	1	5	5	11	6	10	4	9
Mo	5	5	11	6	15	11	6	11	9	8	14	15
Svolvær	5	34	9	6	7	3	8	29	10	9	4	5
Hammerfest	11	4	3	11	16	7	8	6	4	16	4	14
Vadsø	9	-	2	1	2	3	3	1	2	3	3	7
Vardø	2	5	10	5	7	11	10	6	8	6	5	9
IX Bygdene	507	564	711	762	682	517	561	633	667	662	701	541
Østfold	45	65	53	57	51	33	47	68	74	91	78	52
Akershus	86	107	119	165	127	111	102	114	128	130	108	126
Hedmark	33	36	50	37	43	39	39	54	53	32	50	49
Oppland	41	18	39	50	30	21	51	38	35	27	37	21
Buskerud	26	36	31	47	32	25	21	17	20	33	23	32
Vestfold	11	24	46	42	36	13	23	25	27	37	26	27
Telemark	18	29	83	50	46	32	25	30	39	42	68	32
Aust-Agder	1	4	9	12	6	11	12	10	11	23	11	4
Vest-Agder	7	18	19	28	36	23	15	19	31	12	25	14
Rogaland	66	70	49	53	53	61	44	60	57	65	73	41
Hordaland	39	44	44	60	49	41	54	40	45	34	49	25
Sogn og Fjordane	17	16	24	16	18	20	38	15	18	13	18	19
Møre og Romsdal	20	16	30	20	34	19	8	28	28	15	22	22
Sør-Trøndelag	23	11	28	26	15	12	20	30	26	24	17	16
Nord-Trøndelag	12	16	12	15	9	12	12	14	7	10	7	8
Nordland	20	15	12	31	21	12	10	13	16	21	26	15
Trøms	7	8	14	8	8	13	2	9	6	4	16	6
Finnmark	35	31	49	45	68	19	38	49	46	49	47	32

TABELL 16. DRUKKFNKSKAPSFORSELSER I DE ENKELTE RYER OG I BYGDENE FYLKESVIS 1951 - 1952 -
ARRESTASJONER, INNENBYS (-BYGDs)BOENDE, UTENBYS (-BYGDs)BOENDE, MENN OG KVINNER.

Ryer Bygder	Alle forseelser		Arrestasjoner		Innenbys (-bygds) boende		Utenbys (-bygds) boende		Menn		Kvinner	
	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952
I Alle byer	27 905	29 963	24 661	26 235	17 360	18 818	10 545	11 145	26 199	27 946	1 706	2 017
II Oslo	12 504	13 730	10 625	11 411	9 754	10 645	2 750	3 085	11 263	12 251	1 241	1 479
III Ryer utenfor Oslo ...	15 401	16 233	14 036	14 824	7 606	8 173	7 795	8 060	14 936	15 695	465	538
IV Ryer med lovlig bren- nevinnsomsetning ¹	23 710	25 605	21 111	22 651	15 498	16 792	8 212	8 813	22 072	23 660	1 638	1 945
V do. utenfor Oslo	11 206	11 875	10 486	11 240	5 744	6 147	5 462	5 728	10 809	11 409	397	466
Fredrikstad	732	673	673	655	283	261	449	412	714	662	18	11
Moss	393	482	368	453	242	278	151	204	382	469	11	13
Hamar	280	257	240	236	96	90	184	167	280	256	-	1
Gjøvik	129	109	89	75	54	46	75	63	126	109	3	-
Lillehammer	185	182	162	149	29	14	156	168	185	182	-	-
Drammen	584	582	578	571	159	178	425	404	571	563	13	19
Kongsberg	172	181	169	175	93	102	79	79	170	177	2	4
Horten	378	359	361	338	183	205	195	154	377	354	1	5
Tønsberg	596	590	535	555	245	227	351	363	592	574	4	16
Sandefjord	234	248	231	236	61	84	173	164	220	243	14	5
Larvik	213	204	186	182	106	108	107	96	191	188	22	16
Kristiansand S	766	941	736	913	390	468	376	473	752	921	14	20
Stavanger	1 278	1 363	1 239	1 337	775	811	503	552	1 217	1 292	61	71
Bergen	2 867	2 980	2 787	2 869	1 743	1 900	1 124	1 080	2 703	2 787	164	193
Trondheim	1 425	1 566	1 316	1 509	932	977	493	589	1 367	1 493	58	73
Rode	102	116	89	99	34	42	68	74	101	116	1	-
Narvik	465	527	430	483	176	188	289	339	463	520	2	7
Tromsø	407	515	297	385	143	168	264	347	398	503	9	12
VI Arendal ²	425	317	413	300	88	102	337	215	413	312	12	5
VII Harstad ³	76	128	56	87	16	21	60	107	76	127	-	1
VIII Ryer uten lovlig bren- nevinnsomsetning ¹	3 694	3 913	3 081	3 197	1 758	1 903	1 936	2 010	3 638	3 847	56	66
Halden	182	195	165	191	91	80	91	115	181	195	1	-
Sarpsborg	408	478	345	355	191	198	217	280	407	472	1	6
Son	2	1	2	1	1	1	1	-	2	1	-	-
Hvitsten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drøbak	83	70	62	54	11	10	72	60	81	70	2	-
Kongsvinger	49	77	49	57	5	5	44	72	49	77	-	-
Hønefoss	84	78	79	72	70	63	14	15	83	77	1	1
Holmsbu	-	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-
Svelvik	11	1	11	1	5	1	6	-	11	1	-	-
Holmestrand	81	61	80	58	11	15	70	46	80	60	1	1
Åsgårdstrand	13	5	11	5	5	-	8	5	12	5	1	-
Stavern	4	11	2	8	3	1	1	10	4	11	-	-
Kragerø	54	60	39	46	17	29	37	31	53	59	1	1
Langesund	6	21	4	14	3	12	3	9	6	20	-	1
Stathelle	6	5	6	5	-	1	6	4	6	5	-	-
Brevik	13	15	13	9	4	9	9	6	13	15	-	-
Porsgrunn	239	234	239	234	62	56	177	178	235	228	4	6
Skien	447	478	406	431	201	168	246	310	433	468	14	10
Notodden	188	185	139	147	124	104	64	81	186	185	2	-
Riser	15	16	6	8	11	10	4	6	14	15	1	1
Tvedestrand	19	29	1	9	2	2	17	27	19	29	-	-

¹ Arendal og Harstad er ikke tatt med under IV og VIII. ² Arendal hadde lovlig brennevinnsomsetning ut 1951.

³ Harstad fikk lovlig brennevinnsomsetning fra 19. oktober 1952.

TARELL 16. (forts.). DRUKKENSKAPSFORSEELSER I DE ENKELTE BYER OG I BYGDENE FYLKESVIS 1951 - 1952 -
ARRESTASJONER, INNENBYS (-BYGDS) BOENDE, UTENBYS (-BYGDS) BOENDE, MENN OG KVINNER.

Byer Bygder	Alle forseelser		Arrestasjoner		Innenbys (-bygds) boende		Utenbys (-bygds) boende		Menn		Kvinner	
	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952
Grimstad	78	32	69	29	8	8	70	24	74	29	4	3
Lillesand	12	12	8	6	-	-	12	12	12	12	-	-
Mandal	97	111	72	67	59	65	38	46	97	110	-	1
Farsund	10	4	8	2	5	2	5	2	10	4	-	-
Flekkefjord	15	16	11	11	6	11	9	5	15	16	-	-
Fgersund	45	64	38	37	10	36	35	28	45	64	-	-
Sandnes	136	113	131	110	21	23	115	90	136	113	-	-
Skudeneshavn	5	5	2	1	5	4	-	1	5	5	-	-
Kopervik	39	24	30	12	11	16	28	8	39	24	-	-
Haugesund	245	340	224	306	180	255	65	85	234	329	11	11
Flørø	17	9	16	8	2	1	15	8	17	9	-	-
Ålesund	356	415	312	394	215	247	141	168	347	397	9	18
Molde	32	51	15	22	11	18	21	33	31	51	1	-
Kristiansund N	265	297	223	226	190	227	75	70	263	295	2	2
Levanger	12	17	12	14	3	4	9	13	12	17	-	-
Steinkjer	156	63	104	52	69	32	87	31	156	63	-	-
Namsos	19	29	14	10	14	23	5	6	19	29	-	-
Brønnøysund	4	2	-	2	4	2	-	-	4	2	-	-
Mosjøen	21	45	6	27	13	29	8	16	21	44	-	1
Mo	53	63	24	34	37	39	16	24	53	62	-	1
Svolvær	64	65	59	57	5	8	59	57	64	65	-	-
Hammerfest	52	52	31	46	31	30	21	22	52	52	-	-
Vadsø	17	19	6	10	12	18	5	1	17	19	-	-
Varde	40	44	7	9	30	39	10	5	40	42	-	2
IX Bygdene	3 743	3 765	2 076	2 031	2 670	2 685	1 073	1 080	3 696	3 714	47	51
Østfold	304	410	202	262	213	286	91	124	299	405	5	5
Akershus	715	708	527	470	495	505	220	203	690	683	25	25
Hedmark	238	277	113	135	199	214	39	63	238	277	-	-
Oppland	199	209	28	33	163	190	36	19	194	209	5	-
Buskerud	197	146	173	113	120	105	77	41	195	144	2	2
Vestfold	172	165	147	140	81	58	91	107	169	161	3	4
Telemark	258	236	145	112	162	165	96	71	238	230	-	6
Aust-Agder	43	71	29	26	31	54	12	17	43	71	-	-
Vest-Agder	131	116	60	80	105	83	26	33	128	114	3	2
Rogaland	352	340	234	219	235	268	117	72	350	338	2	2
Hordaland	277	247	151	122	237	184	40	63	277	246	-	1
Sogn og Fjordane	111	121	35	63	93	59	18	62	111	121	-	-
Møre og Romsdal	139	123	7	12	75	73	64	50	139	122	-	1
Sør-Trøndelag	115	133	61	75	70	62	45	71	115	132	-	1
Nord-Trøndelag	76	58	38	18	60	49	16	9	76	58	-	-
Nordland	111	101	16	17	88	84	23	17	110	101	1	-
Troms	58	43	12	14	39	29	19	14	57	43	1	-
Finnmark	247	261	98	120	204	217	43	44	247	259	-	2

TABELL 17. DRUKKENSKAPSFORSEELSER I DE ENKELTE BYER 1947 - 1952.

Byer	Alle forseelser						Forseelser blant innenbysboende			
	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1949 ⁵	1950	1951	1952
I Alle byer ¹	34 898	36 387	33 529	28 474	27 905	29 963	21 892	18 170	17 360	18 818
II Oslo ¹	15 276	17 101	14 766	12 009	12 504	13 730	12 437	9 979	9 754	10 645
III Byer utenfor Oslo	19 562	19 286	18 763	16 465	15 401	16 233	9 455	8 191	7 606	8 173
IV Byer med lovlig brenne- vinsomsetning ²	29 748	31 379	28 497	24 019	23 710	25 605	19 576	15 973	15 498	16 792
V do. utenfor Oslo	14 472	14 278	13 731	12 010	11 206	11 875	7 139	5 994	5 744	6 147
Fredrikstad	712	722	803	699	732	673	329	297	283	261
Moss	315	403	429	431	393	482	407	314	242	278
Hamar	241	324	284	219	280	257	105	82	96	90
Gjøvik	81	141	171	105	129	109	93	49	54	46
Lillehammer	161	144	214	164	185	182	59	16	29	14
Drammen	688	779	692	796	584	582	204	208	159	178
Kongsberg	171	183	259	174	172	181	117	72	93	102
Horten	305	245	312	297	378	359	167	180	183	205
Tønsberg	716	657	663	643	596	590	252	259	245	227
Sandefjord	251	291	347	250	234	248	108	61	61	84
Larvik	318	229	265	213	213	204	154	101	106	108
Kristiansand	992	883	900	745	766	941	498	402	390	468
Stavanger ²	1 526	1 781	1 582	1 522	1 278	1 363	997	875	775	811
Bergen	3 966	3 644	3 705	3 002	2 867	2 980	2 184	1 690	1 743	1 900
Trondheim	2 562	2 428	1 875	1 713	1 425	1 566	1 116	1 050	932	977
Bodo	244	217	129	113	102	116	39	41	34	42
Narvik	531	583	553	515	465	527	134	147	176	188
Tromsø	692	624	548	409	407	515	176	150	143	168
VI Arendal ³	572	663	581	446	425	317	124	117	88	102
VII Harstad ⁴	265	166	198	93	76	128	77	16	16	21
VIII Byer uten lovlig brenne- vinsomsetning	4 253	4 179	4 253	3 916	3 694	3 913	2 115	2 064	1 758	1 903
Halden	254	241	245	219	182	195	107	105	91	80
Sarpsborg	276	323	326	366	408	478	299	320	191	198
Son	-	7	2	-	2	1	2	-	1	1
Hvitsten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drøbak	28	28	48	37	83	70	8	3	11	10
Kongsvinger	65	84	60	61	49	77	5	3	5	5
Hønefoss	110	98	101	90	84	78	12	13	70	63
Holmsbu	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Svelvik	12	3	4	4	11	1	2	3	5	1
Holmestrand	47	41	79	71	81	61	18	30	11	15
Åsgårdstrand	3	10	14	8	13	5	4	3	5	-
Stavern	11	7	12	3	4	11	2	-	3	1
Kragerø	71	54	76	86	54	60	49	52	17	29
Langesund	16	17	7	15	6	21	2	4	3	12
Stathelle	3	1	10	7	6	5	4	-	-	1
Brevik	34	17	12	22	13	15	4	17	4	9
Porsgrunn	322	248	392	278	239	234	103	81	62	56
Skien	643	681	496	418	447	478	162	174	201	168
Notodden	160	166	218	253	188	185	169	155	124	104
Riser	18	30	22	24	15	16	12	12	11	10
Tvedestrand	16	21	44	30	19	29	2	3	2	2
Grimstad	83	50	75	54	78	32	13	9	8	8
Lillesand	8	9	15	12	12	12	2	1	-	-
Mandal	108	82	147	74	97	111	81	52	59	65

¹ Fra 1. januar 1948 ble Aker herred innlemmet i Oslo by. Se tabell 20. - Arendal og Harstad er ikke tatt med under IV og VIII. ² Lovlig brennevinssalg fra 1. juli 1947. ³ Lovlig brennevinssalg ut 1951. ⁴ Lovlig brennevinssalg fra 13. oktober 1952. ⁵ I 1948 under I 24 474, IV 21 925, Oslo 14 408 og VIII 2 326.

TABELL 17 (forts.). DRUKKENSKAPSFORSEELSER I DE ENKELTE BYER 1947 - 1952.

Byer	Alle forseelser						Forseelser blant innenbysboende			
	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1949	1950	1951	1952
Farsund	6	10	4	6	10	4	3	2	5	2
Flekkefjord	44	43	32	18	15	16	14	5	6	11
Egersund	53	58	74	71	45	64	15	31	10	36
Sandnes	131	142	171	115	136	113	43	21	21	23
Skudeneshavn	3	16	2	-	5	5	2	-	5	4
Kopervik	21	27	18	42	39	24	10	32	11	16
Haugesund	417	435	421	381	245	340	310	255	180	255
Flørø	22	23	21	18	17	9	9	2	2	1
Ålesund	383	388	409	361	356	415	276	228	215	247
Molde	41	67	56	66	32	51	14	26	11	18
Kristiansund	322	300	284	295	265	297	188	209	190	227
Levanger	12	13	25	17	12	17	7	5	3	4
Steinkjer	69	78	89	115	156	63	36	40	69	32
Namsos	26	62	27	29	19	29	14	26	14	23
Brennøysund	13	7	4	4	4	2	3	3	4	2
Mosjøen	23	32	27	20	21	45	16	15	13	29
Mo	46	50	46	70	53	63	35	42	37	39
Svolvær	104	37	55	37	64	65	22	10	5	8
Hammerfest	155	89	73	53	52	52	40	29	31	30
Vadse	25	28	12	19	17	19	6	12	12	18
Vardø	49	56	58	47	40	44	50	31	30	39

Merknad. Se Alkoholstatistikk 1949 - 1950 s. 45 - 49 og 1946 s. 88 - 91.

TABELL 18. DRUKKENSKAPSFORSEELSER I BYGDENE FYLKESVIS
1947 - 1952.

Nr.	Bygder (Fylker)	Alle forseelser						Forseelser blant innenbygds- boende			
		1947	1948	1949	1950	1951	1952	1949	1950	1951	1952
1	Østfold	385	460	503	447	304	410	403	341	213	286
2	Akershus { Aker ¹	654	162	175	282	267	233	113	183	157	153
	{ Resten	674	653	507	497	448	475	418	388	338	352
3	Hedmark	218	468	358	395	238	277	296	334	199	214
4	Oppland	279	267	235	272	199	209	191	208	163	190
5	Buskerud	122	168	190	184	197	146	108	129	120	105
6	Vestfold	141	153	198	220	172	165	112	124	81	58
7	Telemark	521	447	347	337	258	236	228	238	162	165
8	Aust-Agder	44	71	73	49	45	71	18	34	31	54
9	Vest-Agder	69	141	99	136	131	116	79	116	105	83
10	Rogaland	357	342	303	291	352	340	198	213	235	268
11	Hordaland	300	342	371	293	277	247	286	228	237	184
12	Sogn og Fjordane	69	79	121	138	111	121	106	89	93	59
13	Møre og Romsdal	80	83	101	106	139	123	63	49	75	73
14	Sør-Trøndelag	170	187	188	141	115	133	115	79	70	62
15	Nord-Trøndelag	94	117	122	88	76	58	87	37	60	49
16	Nordland	120	116	124	83	111	101	102	66	88	84
17	Troms	50	60	67	96	58	43	50	59	39	29
18	Finnmark	236	204	220	235	247	261	170	164	204	217
	Tilsammen	4 583	4 520	4 302	4 290	3 743	3 765	3 143	3 079	2 670	2 685
	Unntatt Aker ¹	3 929	4 353	4 127	4 008	3 476	3 532	3 090	2 896	2 513	2 532

¹ I 1947 Aker politidistrikt (herredene Aker, Asker og Bærum), i 1948 - 1952 Asker og Bærum politidistrikt. Fra 1. januar 1948 ble Aker innlemmet i Oslo. Se tabell 20. ² For 1952 egen oppg. fra Skoger under Drammen - 4 forseelser bl. utenbygdsboende. Skoger før tatt med på Buskerud. ³ For 1952 39 forseelser hvorav 34 av innenbygdsboende på Setesdal under Kristiansand. Setesdal var før tatt med på Vest-Agder.

TABELL 19. DRUKKENSKAPSFORSEELSER (ALLE) I BYENE OG BYGDENE
I HVER MÅNED 1938, 1939 OG 1949 - 1952.

Måned	Byene						Bygdene					
	1938	1939	1949	1950	1951	1952	1938	1939	1949	1950	1951	1952
Januar	2 124	2 040	2 393	2 040	1 699	2 091	985	370	267	312	268	283
Februar	2 338	2 230	2 591	2 141	1 763	2 071	341	315	286	295	239	278
Mars	2 931	2 853	2 893	2 742	2 232	2 381	466	453	337	303	269	315
April	2 787	2 858	2 827	2 375	2 202	2 520	492	482	382	378	295	318
Mai	2 739	2 654	3 033	2 639	2 524	2 713	446	505	403	387	290	330
Juni	2 605	2 431	2 946	2 422	2 387	2 547	470	523	385	419	421	337
Juli	2 737	2 509	3 172	2 780	2 558	2 897	461	591	432	455	388	348
August	2 642	2 467	2 859	2 626	2 584	3 099	477	534	392	441	374	314
September	2 832	3 222	2 948	2 549	2 507	2 593	447	467	427	400	346	387
Oktober	2 882	3 449	2 745	2 098	2 508	2 392	588	486	362	363	336	314
November	2 601	3 028	2 433	1 828	2 267	2 250	445	352	292	291	242	276
Desember	2 718	2 689	2 689	2 034	2 674	2 409	408	276	337	246	275	265

TABELL 20. DRUKKESKAPSFORSEELSER OG FORSEELSER PR. 1 000 INNBYGGERE¹
1938 - 1952.

År	Riket		Byene		Bygdene		Oslo		Byene utenfor Oslo	
	Drukkeskapsforseelser	Pr. 1 000 innbyggere	Drukkeskapsforseelser	Pr. 1 000 innbyggere	Drukkeskapsforseelser	Pr. 1 000 innbyggere	Drukkeskapsforseelser	Pr. 1 000 innbyggere	Drukkeskapsforseelser	Pr. 1 000 innbyggere
1938	37 362	12.7	31 996	38.5	5 426	2.6	13 939	50.7	17 997	32.4
1939	37 844	12.8	32 490	38.9	5 414	2.6	14 055	51.1	18 375	32.9
1940	32 994	11.1	29 164	34.8	3 890	1.8	12 159	44.5	17 005	30.1
1941	18 875	6.3	15 947	18.9	2 928	1.4	5 380	19.7	10 567	18.6
1942	16 602	5.5	14 387	17.0	2 215	1.0	5 462	20.1	8 925	15.5
1943	22 158	7.3	19 540	22.9	2 618	1.2	7 699	28.8	11 841	20.2
1944	21 056	6.9	18 311	21.3	2 745	1.2	6 911	26.1	11 400	19.2
1945	20 202	6.5	18 198	21.0	2 004	0.9	7 289	26.7	10 909	18.4
1946	42 515	13.6	38 060	43.5	4 455	2.0	15 233	53.8	22 827	38.6
1947	39 421	12.5	34 838	39.3	4 583	2.0	15 276	53.0	19 562	32.8
1948 ²	40 907	12.8	36 387	40.3	4 520	2.2	17 101	57.4	19 286	32.0
1949	37 831	11.7	33 529	32.2	4 302	2.0	14 766	44.2	18 763	30.8
1950	32 764	10.0	28 474	27.1	4 290	1.9	12 009	27.6	16 465	26.8
1951	31 648	9.6	27 905	26.3	3 743	1.7	12 504	28.6	15 401	24.7
1952	33 728	10.1	29 963	28.0	3 765	1.7	13 730	31.2	16 233	25.8

¹ Beregnet etter den hjemmehørende middelfolkemengde hvert år. ² Fra 1. januar 1948 ble Åker herred innlemmet i Oslo. ³ Åker herred regnet til bygdene med 500 forseelser.

TABELL 21. DRUKKESKAPSFORSEELSER BEGATT AV PERSONER BOSATT UTEFOR KOMMUNEN I
1948 - 1952.

År	Bygder ¹			Byer			Oslo ²			Byer utenfor Oslo		
	Forseelser	Av utenbygdsboende		Forseelser	Av utenbysboende		Forseelser	Av utenbysboende		Forseelser	Av utenbysboende	
		I alt	Pct.		I alt	Pct.		I alt	Pct.		I alt	Pct.
1948	4 520	1 137	25.2	36 387	11 913	32.7	17 101	2 693	15.7	19 286	9 220	47.8
1949	4 302	1 159	26.9	33 529	11 637	34.7	14 766	2 329	15.8	18 763	9 308	49.6
1950	4 290	1 211	28.2	28 474	10 304	36.2	12 009	2 030	16.9	16 465	8 274	50.3
1951	3 743	1 073	28.7	27 905	10 545	37.8	12 504	2 750	22.0	15 401	7 795	50.6
1952	3 765	1 080	28.7	29 963	11 145	37.2	13 730	3 085	22.5	16 233	8 060	49.7

¹ Åker regnet med til Oslo.

TABELL 22. DRUKKESKAPSFORSEELSER BEGATT AV KVINNER I PROSENT AV ALLE
FORSEELSER I 1938 - 1939 OG 1946 - 1952.

	1938	1939	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952
Riket	3.99	4.00	4.56	4.29	4.58	4.00	3.89	¹ 5.54	6.13
Byene	4.37	4.40	4.93	4.56	5.00	4.37	4.21	6.11	6.73
Oslo	6.41	6.79	7.33	6.32	7.26	6.21	6.05	9.92	10.77
Andre byer	2.79	2.57	3.34	3.18	3.01	2.92	2.87	3.02	3.31
Bygdene	1.73	1.59	1.32	2.25	² 1.17	1.12	1.75	1.26	1.35

¹ Stigningen 1950 - 1951 skyldes Oslo tallene som før 1/1 1951 var noe ufullstendige. ² Nedgangen kommer for en stor del av at Åker herred fra 1. januar 1948 ble innlemmet i Oslo. Tar en med Åker blir nedgangen ca. 2 pct.

TABELL 23. DRUKKESKAPSPORSELSER I BYER OG BYGDER, DE STØRSTE BYER OG I RYGRUPPER
FOR 2-MÅNEDERS PERIODER I 1938 - 1939 OG 1947 - 1952.

Ryer, bygder	Måneder	1938	1939	1947	1948	1949	1950	1951	1952
Byene	Jan. - feb.	4 463	4 270	3 963	4 639	4 984	4 181	3 462	4 162
	Mars - april	5 717	5 711	5 706	6 055	5 720	5 317	4 434	4 901
	Mai - juni	5 344	5 085	6 184	6 421	5 979	5 061	4 911	5 260
	Juli - aug.	5 379	4 976	7 173	6 928	6 031	5 406	5 142	5 996
	Sept. - okt.	5 714	6 671	6 205	6 477	5 693	4 647	5 015	4 985
	Nov. - des.	5 319	5 717	5 607	5 867	5 122	3 862	4 941	4 659
Bygdene	Jan. - feb.	726	685	639	677	553	607	507	561
	Mars - april	938	935	810	721	719	681	564	633
	Mai - juni	916	1 028	822	767	788	806	711	667
	Juli - aug.	938	1 185	844	832	824	896	762	662
	Sept. - okt.	1 035	953	815	831	789	763	682	701
	Nov. - des.	853	628	653	692	629	537	517	541
Byer med lovlig brennevinssomset- ning i 1952. ¹	Jan. - feb.	3 907	3 775	3 404	3 962	4 245	3 535	2 969	3 552
	Mars - april	4 966	5 005	4 955	5 162	4 899	4 475	3 755	4 175
	Mai - juni	4 626	4 388	5 377	5 609	5 160	4 350	4 242	4 475
	Juli - aug.	4 694	4 277	6 328	6 045	5 181	4 578	4 381	5 185
	Sept. - okt.	4 910	5 903	5 334	5 651	4 862	3 886	4 179	4 301
	Nov. - des.	4 669	5 015	4 615	5 116	4 348	3 288	4 260	4 045
Byer uten lovlig brennevinssomset- ning i 1952.	Jan. - feb.	556	495	559	677	739	646	493	610
	Mars - april	751	706	751	893	821	842	679	726
	Mai - juni	718	697	807	812	819	711	669	785
	Juli - aug.	685	699	845	883	850	828	761	811
	Sept. - okt.	804	768	871	826	831	761	836	684
	Nov. - des.	650	702	992	751	774	574	681	614
Oslo	Jan. - feb.	2 009	1 966	1 526	2 266	2 165	1 694	1 549	2 046
	Mars - april	2 665	2 642	2 450	2 880	2 539	2 204	1 887	2 277
	Mai - juni	2 189	2 054	2 693	3 094	2 678	2 103	2 223	2 290
	Juli - aug.	2 221	2 048	3 314	3 176	2 682	2 365	2 246	2 714
	Sept. - okt.	2 452	3 051	2 867	3 058	2 486	2 001	2 262	2 234
	Nov. - des.	2 403	2 294	2 426	2 627	2 216	1 642	2 337	2 169
Bergen	Jan. - feb.	553	526	638	428	623	515	374	388
	Mars - april	590	622	788	562	654	582	502	449
	Mai - juni	580	515	709	656	636	541	484	508
	Juli - aug.	635	393	738	703	592	485	556	608
	Sept. - okt.	529	797	537	628	617	406	456	513
	Nov. - des.	666	848	556	667	583	473	495	514
Trondheim	Jan. - feb.	326	278	302	322	298	250	149	170
	Mars - april	466	328	398	391	335	342	224	269
	Mai - juni	469	363	519	407	318	311	249	312
	Juli - aug.	368	362	488	509	305	289	243	279
	Sept. - okt.	404	446	446	390	296	271	273	245
	Nov. - des.	423	397	409	409	323	250	287	291
Stavanger	Jan. - feb.	155	231	123	240	221	237	169	168
	Mars - april	176	277	174	329	267	303	206	263
	Mai - juni	215	301	185	265	268	264	204	281
	Juli - aug.	278	288	458	318	308	328	257	253
	Sept. - okt.	235	250	323	277	278	196	229	192
	Nov. - des.	223	232	263	352	240	194	213	206

¹ Harstad tatt med.

TABELL 24. SALGS- OG SKJENKESTEDER¹ FOR BRENNEVIN, VIN OG ÆL I 1951 OG 1952.

År	Brennevin		Vin		Alt slags æl		Annet æl enn eksportøl		Bare salg av alkohol-svakt æl ²
	Salg	Skjenking	Salg	Skjenking	Salg	Skjenking	Salg	Skjenking	
1951									
Byer	46	68	51	981	2 219	486	22	96	83
Rygder	-	-	1	249	347	329	907	314	402
I alt	46	68	52	690	2 566	815	929	350	485
1952									
Byer	46	74	52	376	2 195	504	51	56	103
Rygder	-	-	1	259	341	301	1 090	310	373
I alt	46	74	53	635	2 536	805	1 141	366	476

¹ Oppgaver over salgs- og skjenkesteder i 1952 i de enkelte byer og i bygdene fylkesvis er tatt inn i 'Statistiske Meldinger nr. 8, 1952'. - Statistikken omfatter ikke skjenking av alkoholsvakt æl som ikke trenger bevilgning. (Lov 5/4 1927 § 20).

TABELL 25. TALLET PÅ BYER MED BEVILLINGER¹ TIL HANDEL MED ULIKE SLAG RUSDRIKK I 1939, 1951 OG 1952.

	1939		1951		1952	
	Tallet på byer	Hjemmehørende folkemengde 1/12 1930	Tallet på byer	Hjemmehørende folkemengde 1/12 1950 ⁴	Tallet på byer	Hjemmehørende folkemengde 1/12 1950 ⁴
Alle byer	67	800 514	66	1 053 940	66	1 053 940
Byer med brennevinshandel	17	562 491	20	854 698	20	846 048
Både salg og skjenking	6	449 297	9	687 469	10	737 819
Bare salg	11	113 194	11	167 229	10	108 229
Byer med vinhandel	33	634 455	43	964 104	44	965 707
Både salg og skjenking	24	576 665	25	880 181	26	884 428
Bare salg	2	24 982	-	-	-	-
" skjenking	7	32 808	18	83 923	18	81 279
Byer med handel med alt slags æl ²	45	716 275	46	969 334	44	965 105
Både salg og skjenking	32	631 502	33	914 144	32	899 690
Bare salg	8	68 947	5	18 302	2	5 076
" skjenking	5	15 826	8	36 888	10	60 339
Byer med handel med alt slags æl unntatt eksportøl (bakkøl) ³	48	726 517	50	979 534	51	982 403
Både salg og skjenking	32	631 502	40	936 512	42	937 515
Bare salg	9	69 209	3	3 121	3	2 700
" skjenking	7	25 806	7	39 901	6	42 188
Byer uten rusedrikkhandel ³	19	73 997	16	74 406	15	71 537

¹ Sesong- og departementsbevillinger er ikke medregnet. ² Inklusive salg fra bryggeri. ³ Byer med handel med bare alkoholsvakt æl er gruppert som byer uten rusedrikkhandel. ⁴ Foreløpige tall.

TABELL 26. HØRREDENE FORDELT ETTER DEN VIKTIGSTE SLAGS LOKALHANDEL¹ 1939, 1951 OG 1952.

	Antall herreder i riket	Salg og skjenking av vin	Skjenking av vin		Salg av alt slags øl	Salg av annet øl enn eksp. øl	Skjenking av alt slags øl	Skjenking av annet øl enn eksp. øl	Ingen rusdrikk-handel
			med ølsalg	uten ølsalg					
1939	682	2	19	65	10	7	32	14	3533
1951	680	² 1	26	51	10	48	17	28	4499
1952	680	² 1	30	46	8	55	18	24	5498

¹ Ikke tatt hensyn til sesong- og departementsbevillinger. ² Ikke skjenking. ³ Derav har 16 salg av alkoholsvakt øl. ⁴ Liked 29. ⁵ Liked 26.

TABELL 27. HØRREDER MED OG UTEN RUSDRIKKBEVILLING FORDELT FYLKESVIS 1939 OG 1952.

	1939		1952			
	Med bevilling	Uten bevilling	Med bevilling		Uten bevilling	
			Antall	Folketall ¹	Antall	Folketall ¹
Østfold	² 7	22	10	43 906	18	85 525
Akershus	320	10	29	180 177	-	-
Hedmark	17	13	23	135 427	7	23 976
Oppland	24	11	28	118 436	7	29 271
Buskerud	20	4	23	114 153	1	2 385
Vestfold	⁴ 9	10	13	67 747	5	40 801
Telemark	7	18	⁵ 5	20 395	20	75 210
Aust-Agder	4	27	⁶ 3	5 632	28	50 949
Vest-Agder	-	37	-	-	37	61 957
Rogaland	4	44	⁶ 2	10 376	46	120 343
Hordaland	10	45	7 8	44 309	⁸ 48	153 798
Sogn og Fjordane	3	35	⁹ 1	2 364	37	93 520
Møre og Romsdal	-	65	¹⁰ 1	1 660	64	152 323
Sør-Trøndelag	4	51	⁶ 4	36 780	51	104 309
Nord-Trøndelag	2	43	4	16 952	41	83 278
Nordland	9	54	⁶ 12	57 437	51	133 189
Troms	5	28	8	24 076	25	78 244
Finmark	4	16	8	26 425	12	28 056
Tilsammen	149	533	182	906 652	498	1 317 074

¹ Hjemmeherende folketall 1/12 1950. ² Omfatter Jøløy som 1. juli 1943 ble innlemmet i Moss. ³ Omfatter Åker som 1. januar 1940 ble innlemmet i Oslo. ⁴ Omfatter Stavern som ble by fra 1. juli 1943. ⁵ Dessuten gift departementsbevilling i 3 andre kommuner. ⁶ Liked 1. ⁷ Liked 5. ⁸ Omfatter Fedje som er egen kommune fra 1. juli 1947. ⁹ Dessuten departementsbevillinger i 7 andre kommuner. ¹⁰ Liked 2.

TABELL 28. DØDSFALL PÅ GRUNN AV ALKOHOLISME OG PÅ GRUNN AV LEVERKIRROSE 1939 - 1951.

(ETTER MEDISINASTATISTIKKEN)

År	Akutt forgiftning med alkohol		Akutt forgiftning med tresprit, metyl, fryse- vinske, boksesprit o.l.		Kronisk alkoholisme		Leverkirrose	
	Absolutte tall	Pr. 1 mill. innbyggere	Absolutte tall	Pr. 1 mill. innbyggere	Absolutte tall	Pr. 1 mill. innbyggere	Absolutte tall	Pr. 1 mill. innbyggere
1939	17	5.8	¹ -	-	7	2.4	63	21.5
1940	37	12.4	¹ -	-	8	2.7	57	19.4
1941	7	2.3	67	22.4	2	0.7	48	16.1
1942	9	3.0	42	14.0	3	1.0	41	13.6
1943	2	0.7	67	22.1	3	1.0	39	12.9
1944	6	2.0	43	14.1	12	3.9	38	12.0
1945	3	1.0	55	17.8	10	3.2	70	22.7
1946	47	15.0	15	4.8	12	3.8	61	19.5
1947	48	15.2	16	5.1	12	3.8	65	20.5
1948	38	11.9	9	2.8	6	1.9	83	25.9
1949	31	9.6	9	2.8	7	2.2	77	23.8
1950	25	7.7	3	0.9	8	2.5	96	29.4
1951	21	6.4	14	4.2	8	2.4	80	24.3

Merknad: For dødsfall av akutt alkoholisme er det antatt at oppgavene er ganske fullstendige. Derimot er oppgavene ikke fullstendige for dødsfall av kronisk alkoholisme idet legene som regel bare gir opp "alkoholisme" som dødsårsak hvor denne lidelse har dominert sykdomsbildet idet avgjørende stadium, derimot ikke i de tilfelle hvor den bare var en medvirkende faktor.

¹ Ikke skilt ut i statistikken.

Norges Offisielle Statistikk, rekke XI.
(Official Statistics of Norway, series XI.)

Rekke XI.

Trykt 1953.

- Nr.119. Økonomisk utsyn over året 1952. (*Economic Survey.*)
- 120. Kommunevalgene og ordførervalgene 1951. (*Elections in the Rural and Town Municipalities.*)
- 121. Meieribruket i Noreg 1951. (*Norway's Dairy Industry.*)
- 122. Norges private aksjebanker og sparebanker 1950 og 1951. (*Commercial and savings banks in Norway.*)
- 123. Forsikringsselskaper 1951. (*Sociétés d'assurances.*)
- 124. Norges bergverksdrift 1951. (*Norway's Mining Industry.*)
- 125. Norges jernbaner 1949—50. (*Chemins de fer norvégiens.*)
- 126. Lønnsstatistikk 1951. (*Statistics on Wages.*)
- 127. Jordbruksstatistikk 1952. (*Agricultural Statistics.*)
- 128. Husholdningsregnskaper oktober 1951—september 1952. (*Family Budgets.*)
- 129. Norges postverk 1952. (*Statistique postale.*)
- 130. Norges industri 1951. (*Industrial Production Statistics.*)
- 131. Forbruksundersøkelse 1952 etter intervjumetoden. (*Family Budgets according to the Interview Method.*)
- 132. Norges kommunale finanser 1948/49 og 1949/50. (*Municipal Finances.*)
- 133. Norske skip i utenriksfart 1949 og 1950. (*Norwegian Vessels in Foreign Trade.*)
- 134. Folkemengden i herreder og byer pr. 1. januar 1952. (*Population in Rural Districts and Towns.*)
- 135. Kommunenes gjeld og kontantbeholdning m. v. (*Municipal Debt and Cash Balance etc.*)
- 136. Telegrafverket 1951—52. (*Télégraphes et téléphones de l'Etat.*)
- 137. Alkoholstatistikk 1951—1952. (*Alcohol Statistics.*)

Statistisk Sentralbyrå utgir dessuten følgende månedshefter: *The Central Bureau of Statistics also publishes the following monthly reports:*

Statistiske Meldinger. *Monthly Bulletin of Statistics.*

Månedsoppgaver over vareomsetningen med utlandet. *Monthly Bulletin of External Trade.*

Abonnement på begge disse månedshefter tegnes i Statistisk Sentralbyrå. Pris pr. år kr. 10,—, pr. nr. kr. 1,—. *Subscription orders for these monthly bulletins are to be placed with the Central Bureau of Statistics.*

Av andre publikasjoner nevnes:

Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk 1828—30. juni 1889.

» » Norges Offisielle Statistikk juli 1889—31. desember 1911.

» » Norges Offisielle Statistikk 1. januar 1911—31. desember 1920.

En samlet oversikt over innholdet av disse eldre utgaver og av publikasjoner utgitt 1. januar 1921—31. desember 1950 er publisert i N.O.S. XI. 63: Fortegnelse over Norges Offisielle Statistikk 1828—1950. (*Catalogue of the Official Statistics of Norway.*)

Statistiske Oversigter 1914, Statistiske Oversikter 1926 og N.O.S. X. 178. Statistiske Oversikter 1948. *Statistical Survey.*

Statistisk varefortegnelse for innførsel og utførsel 1939—1952. *Statistical classification of commodities — imports and exports.*

Alle publikasjoner er, i den utstrekning de ikke er utsolgt, til salgs i bokhandelen. Men abonnement på månedsheftene må tegnes i Statistisk Sentralbyrå.

Av følgende publikasjoner er Byråets beholdning meget knapp, og en er takknemlig for å få overlatt enkelte eksemplarer:

Statistisk Årbok, alle årganger til 1943—45, dessuten 1950.

Norges Handel, alle årganger til og med 1918, dessuten 1920—23, 1927—30 og 1934—39.

Norges Industri, 1895—1929, 1932—39, 1948 og 1949.

27. august 1953.